

REV - - Bible en mashi du Congo

Munkwa munene oku barhumisi ba Yezu na Ekleziya bakolaga na C.D.P.C.L. Bukavu, bulya omu EBIBLIYA NTAGATIFU, Verbum Bible, Kinshasa 1992, rhudômire binwa binji bya mashi.

AMAFULÛLO

Enshokolezi

Amafulûlo kwo kuderha kufulûla erhi kumanyîsa akantu kafulike, kwo kubera ihwe. Ciri citabu cirimwo ebinwa by'okumanyîsa Yezu, ebinwa by'okucîmanyîsa kwâge. Ci ebyo binwa biri bya bulêbi; co cinarhuma ecitabu c'Amafulûlo cirhaba cirembu omu kucihugûla n'okucirhimanya bwinja, bulya obulêbi bwâco burhayalagiri bunalimwo binji byacyiyisha. Amafulûlo gayandikagwa na Mutagatifu Yowane, oku ngoma ya Domisiyano, mwâmi w'e Roma, hofi h'omwâka gwa 95, erhi alulizîbwe oku cirhwa ca Patimosi - bilometro 70 kurhenga e Efezi -«erhi Luderho Iwa Nyamuzinda n'obuhamîrize bwa Yezu birhuma" (1,9). Eci citabu cizinda omu Bibliya buli bulêbi na buhamîrizi oku Nnâmahanga arhatwa omu muhigo gwâge. Erya Myanzi y'Akalembe, Nnâmahanga alagnyagya oku Iburha ly'Omukazi lyânacihime Shetani Njoka ya mîra (Murh 3, 15), yamayûjulira omu kuhimana kw'Omwâna-buzi (Maf 14; Maf 19-22.

EBIGABI BIRIMWO

Enshula-myanzi: cigabi 1, 1-20

I. Amaruba oku Ekleziya nda z'omu Aziya: c. 2, 1-3, 22

II. Obulêbi buyêrekire olubanja luzinda: c. 4, 1-11, 19

III. Okulibuzibwa kw'Ekleziya n'okuhima kwa Kristu: c. 12, 1-20, 15

IV. Yeruzalemu muhyâhya omu bukuze bw'empingu: c. 21, 1-22, 5

Ishwinjiro: c. 22, 6-21

1

Enshula-myanzi

¹ Okucîmanyîsa^a kwa Yezu Kristu ahâbagwa na Nyamuzinda, mpu ayêreke abambali ebiri hofi bibe. Ako kanwa akamanyîsa erhi arhumira omwambali Yowane malahika^b. ² Naye Yowane ye wayishirig'ihamîriza oluderho Iwa Nyamuzinda n'ebinwa bya Yezu Kristu, nk'oku anabwîne kwoshi. ³ Iragi lyâge owasoma n'owayumva ebinwa by'obu bulêbi, akanabishimba oku biyandisirwemwo; bulya amango^c gakola gali hofi!

I. Yowane ayandikira Ekleziya nda z'omu Aziya

Omusingo

⁴ Yowane oku Ekleziya nda ziri omu Aziya. Enshôkano n'obuholo bimmugabirwe na

^a**1.1** : Okucîmanyîsa: kumanyîsa erhi kufulûla akanwa kafulike. Kubera ihwe. Co citabu cirimwo ebinwa by'okumanyîsa ebifulike n'ebyâyisha.

^b**1.1** : Malahika: muganda ohêka omwanzi gwa Nyamuzinda.

^c**1.3** Amango gali hofi: Olusiku lw'okugaluka kwa Mwâmi Yezu.

Nyamubâho, ye wanayôrhaga ahabà, ye wanish'iyisha, n'erya Myûka^d nda ebêra embere z'entebe yâge, ⁵ na Yezu Kristu, muhamîrizi w'okucîkubagirwa, Nfula y'abafire, na Mwâmi mukulu w'abâmi b'igulu. Ayagirwe mâshi Oyo orhuzigira anashuka ebyâha birhu omu muko gwâge, ⁶ arhuyîmika anarhujira badâhwa b'Ishe Nyamuzinda! Kuli ye irenge n'oburhegesi emyâka n'emyâka! Amen. ⁷ Làba oku ayishire omu bitù, na nt'isù lirhâmubonè, ciru n'abamutumirhaga; n'amashanja g'en'igulu goshi gâmulakira. Neci! Amen! ⁸ Nie Alfa^e, nie na Omega kwo Nyakasane Nyamuzinda adesire, Nyamubâho, owayôrhaga ahabà, n'owayish'iyisha, Ogala-byoshi.

Yowane arhumwa mpu ayandikire Ekleziya nda

⁹ Nie ono Yowane, mwene winyu, oshangîra ninyu amalibuko n'obwâmi, n'obuzibu muli Yezu, nabîre ndi oku cirhwa mpu co Patimosi erhi luderho lwa Nyamuzinda n'obuhamîrize bwa Yezu birhuma, ¹⁰ lwâli lwa Nyakasane, banacingurumana, nayumva izù linene, liri nka lya mushekera, lyayakûza enyuma zâni, erhi: ¹¹ «Ebi wâbona, obiyandike omu citabu, onabirhumire ezi Ekleziya nda: Efezi, Simirna, Pergamo, Tiyatira, Sardi, Filadelfiya na Laodiceya». ¹² Nanacihindamuka nti ndole eryôla izù lyakazag'inderhesa. Erhi mbà namahindamuka, nabona binâra nda bya masholo, ¹³ n'ekarhî k'ebyo binâra nda by'amasholo, nâbona oshushire Mwene-omuntu, erhi ayambîrhe ecishûli, azongîze n'omukaba gw'amasholo omu cifuba. ¹⁴ Irhwe lyâge n'emviri zâge erhi biri byêru nka bwôya bwa cibuzi cêru, nka kula olubula luyôrha; amasù gâge erhi gali nka ngulumira ya muliro; ¹⁵ amagulu gâge erhi gashushire omulinga omu cibêye, n'izù lyâge erhi liri nka mululumo gwa mîshi manji. ¹⁶ Omu kuboko kulyo àli afumbasire nyenyêzi nda, n'omu kanwa kâge mwâli mudwîrhe mwanyonyôka engôrho ya môji abiri; n'obusù bwâge erhi budwîrhe bwalangashana nka kulyâla izûba lyabasha bwenêne limoleka. ¹⁷ Erhi mmubona, nacîrhimba aha magulu gâge, nabà nk'ofire. Anacimpumakwo n'okulyo kwâge, ambwîra, erhi: «Orhayôbohaga: nie Murhanzi, nie na Muzinda, ¹⁸ nie na Nn'obuzîne. Nal'infire, lero niono nkola nzîne kuhika emyâka n'emyâka; n'enyigulo z'olufù n'ez'ekuzimu nie nzigwêrhe. ¹⁹ Kuziga ebi wâbona, obiyandike: ebiri buno n'ebyâbà enyuma ly'ebi. ²⁰ Ihwe ly'enyenyêzi nda wâbonaga omu kuboko kwâni kulyo n'ebinâra nda ly'eri: enyenyêzi nda bo bamalahika b'Ekleziya oku ziri nda, n'ebinâra nda zo Ekleziya nda.

2

Amaruba marhanzi mpu garhumwe e Efezi

¹ Malahika w'Ekleziya y'e Efezi omuyandikire, erhi: «Kwo adesire ntyâla olya ofumbasire nyenyêzi nda omu kuboko kwâge kulyo, okâyisha alambagira ekarhî ka binâra nda bya masholo. ² Ebijiro byâwe mbimanyire, oku oluha kwoshi n'oku ozibuha; mmanyire oku orhankahash'ilembera ababî, n'oku balya baciderha ntumwa n'obwo barhalizo wabarhangwîre, washanga bali banywesi. ³ N'oburhwâli we nnabwo: wababîre buzira kurhama erhi izîno lyâni lirhuma. ⁴ Ci kwônene nkutumuzize kulya kuba walesire obuzigire wali ogwêrhe burhanzi. ⁵ Mâshi okengêre ngahi warhenzire waja wahirima! Ocîyunjuze, onashubîrre olugendo lwâwe lwa burhanzi^f. Akabà nanga, nâkuyishira, nshegûle ecinâra câwe aha ciri, okabula bucîyunjuza. ⁶ Ci

^d**1.4** : Eyo Myûka nda anabà Mûka Mutagatifu, nshôko y'enshôkano nda; kandi erhi Bamalahika nda bakulu.

^e**1.8** : Alfa, yo mparafu ntanzi y'olufabè lw'ecigereki; na Omega, yo mparafu nzinda. «Nie Alfa, nie na Omega». kwo kuderha, erhi: «Nie murhanzi nie na muzinda»,

^f**2.5** : Ekleziya y'e Efezi yo yali ekulîre ezabo omu Aziya. Bakaba barhacîyunjuzizi, Efezi yaheza obwo bukulu bwâyo, ciru enafanande.

nkusîmira kulya kuba orhahimwa kushomba ebijiro by'abashimbûlizi ba Nikola⁹, nani ntabikwirirwa». ⁷Ogwêrhe amarhwiri ayumve oku Mûka abwîzire Ekleziya: «Owânahime, nayamulîse oku murhi gw'obuzîne bubà omu hantu h'amasîma ga Nyamuzinda».

Amaruba ga kabiri mpu gaje e Simirna

⁸Malahika w'Ekleziya y'e Simirna omuyandikire, erhi: «Kwo adesire ntyâla Murhanzi na Muzinda, owabàga amafâ agal'inashubiramwo omûka. ⁹Mmanyire amalibuko gâwe n'obukenyi bwâwe - ci oli muhirhi! - n'ebijâci ojâcirwa na balya bacîhamba mpu Bayahudi, n'obwo barhali bo, ci ndêko ya Shetani^h. ¹⁰Orhayôbohaga ebi wayish'ibabala. Alà oku Shetani akoll'ikwêba baguma muli mwe omu mpamikwa, mpu ammurhangule, mwanayûsa nsiku ikumiⁱ erhi kurhindibuka mudwîrhe mwarhindibuka. Ozibuhe, osêre kuhika okufâ, nani nayakuhe ishungwe ly'obuzîne». ¹¹Ogwêrhe amarhwiri ayumve oku Mûka abwîzire Ekleziya: «Owânahime, olufù lwa kabiri^j lurhamujire kurhi».

Amaruba ga kasharhu mpu garhumwe e Pergamo

¹²Malahika w'Ekleziya y'e Pergamo omuyandikire, erhi: «Kwo adesire ntyôla olya ofumbasire engôrho ya mwôji abiri. ¹³Ntahabiri aha oyûbaka; ho entebe ya Shetani ebà. Izîno lyâni oligwêrhe buzibu, orhanahakanaga bwanyemêra, ciru na mwo zirya nsiku omuhamîrizi wâni w'okunali Antipa anigiragwa emwinyu, eyo munda Shetani ayûbaka^k. ¹⁴Ci kwônene ngwêrhe bityanguli nkutumuzize: eyo mwâwe ogwêrheyo abashimba enyigîrizo za Balamu, olyâla wayigîrizagya Balaka okuhira omurhego omu njira ya bene-Israheli, mpu balye enyama zarherekîrwe abazimu banahushe. ¹⁵Na ntyo ogwêrhe nawe abakuliki-ra enyigîrizo z'abashimbûlizi ba Nikola. ¹⁶Neci, obâge waciyunjuza! Akaba na-nga, nkolaga nâkuyishira, ahôla mbalwîse n'engôrho y'ekanwa kâni». ¹⁷Ogwcerhe amarhwiri ayumve oku Mûka abwîzire Ekleziya: «Owanahime, nâmuhe amâna^l gafulisirwe, nnamuhe ehibuye^m hyêru hiyandisirwekwo izîno lihyâhyaⁿ, n'eryo izîno nta wundi oliyishi aha nyuma ly'olihâbirwe».

Amaruba ga kani mpu gaje e Tiyatira

¹⁸Malahika w'Ekleziya y'e Tiyatira omuyandikire, erhi: «Kwo adesire ntyaâla Mugala wa Nyamuzinda, olya ogwêrhe amasû gali nka ngulumira ya muliro, n'amagulu gashushire amarhale. ¹⁹Mmanyire olugendo lwâwe, obuzigire bwaâwe, obuyemêre bwâwe, omukolo gwâwe n'obushiru bwâwe, ntabahabiri oku ebijiro byâwe binja byaja byayushûka. ²⁰Ci kwônene nkugayire kulya kuba wayemêrîre olya mukazi Yezebeli okâcîderha mulêbi-kazi, mpu arhebe bambali bâni anabayigîrize okuhusha n'okulya enyama zarherekîrwe abazimu. ²¹Nâmuhîre amango nti abè aciyunjuza, ci arhalonza agokôle okuhusha^o kwâge. ²²Alà oku nkola nâmubêza

⁹**2.6** : Banyantwaza-kwabo hakâg'ishimba engeso zirhali zo.

^h**2.9** : Abemezi b'e Simirna bali bakenyi oku by'en'igulu, ci omo murhima bâlî bagale, bulya obuzîne bwa Nnâmahanga bugandâzize muli bo.

ⁱ**2.10** : Nsiku ikumi, kuli kuderha nsiku nsungunu.

^j**2.11** : Olufu lwa kabiri: okukwêbwa omo muliro gw'ensiku n'amango.

^k**2.13** : Ecishagala ca Pergamo càli cishagala cirhanzi omu kushenga n'okuharâmya abazimu.

^l**2.17** : Ago mâna bwo Bukaristiya burhuhâ obuzîne burhafa.

^m**2.17** : Ehibuye hyêru: obwêru co cimanyîso c'obuzîne n'obushagaluke, nalyo ihuye liri lya kuya- ndikwakwo.

ⁿ**2.17** : Eryo izîno lihyâhya liri lya kumanyîsa obworhere buhyâhya bw'abâhimane. Omukristu a-rhabà muntu kwone, ci ashangîra obworhere bwa Nyamuzinda muli Yezu Kristu.

^o**2.21** : Okuhusha kuli kucirhenzakwo Nnâmahanga n'okushimba ebiremwa; kanji omu Ndagâno ya Mîra, kuli kuvuna irhegeko lirhanzi erhi erya kali-ndarhu.

oku ncingo^p, n'abîra bâge bahusha bo naye mbarhogeze omu malibuko manji, bakaba barhaciyunjuzizi ebijiro byâbo. ²³N'abâna bâge^q boshi nâbayirha, bafè; ntyo Ekleziya zoshi zimanye oku nie Nyamuzinda oyishi ebiri omu nsiko n'omu mirhima; nanayish'ilyûla ngasi muguma muli mwe nk'oku ebijiro byâge binakwânîne. ²⁴Ninyu mwe b'e Tiyatira, mwe murhabâmwo ebyo, mwe murhishi ago «mahwe ga Shetani»^r, gwârhi bône, ntammubarhuze gundi muzigo; ²⁵ci ehi mugwêrhe^s, muhigwârhe buzibu kuhika nyishe. ²⁶Owanahime akanankolera bwinja kuhika olusiku luzinda, nâmuha obuhashe bw'okurhegeka amashanja: ²⁷agayâbule n'ehirhi hy'ecûma, gavu-ngunyuke nka kulya ebintu byajiragwa n'ibumba bivungunyuka! ²⁸Obwo buhashe nani Larha wabumpâga. Nâmuha n'Enyenyezi y'esêzi^t. ²⁹Ogwêrhe amarhwiri ayumve oku Mûka abwîzire Ekleziya!

3

Amaruha ga karhanu mpu garhumwe e Sardi

¹ Malahika w'Ekleziya y'e Sardi omuyandikire, erhi: «Kwo adesire ntyâla olya ojira Myûka nda ya Nyamuzinda na nyenyêzi nda. Ebijiro byâwe mbimanyire: mmanyire oku liri izîno mpu ozîne, ci oli mufû! ²Zûka, okomeze obuzîne ocisigalîne bwâli bwamafa; bulyâla omu masû ga Nyamuzinda wâni ebijiro byâwe ntabwîni oku biri bimâna! ³Okengêre kurhi wahîrwe oluderho lwa Nyamuzinda na kurhi waluyumvîrhe; olubîkirire onaciyunjuze. Bulya okaba orhali masû, nâyisha nka cishambo, orhânamanye mangaci nâkurhindakwo. ⁴Ci kwônene aha Sardi ogwêrheho bantu baguma barhazinzagya emyambalo yâbo. Abo, neci, bayish'igenda haguma nani omu myambalo myêru, bulya bakukwânîne. ⁵Owanahime naye ayish'iyambikwa emyambalo myêru; n'izîno lyâge nta mango nâlizaze omu citabu c'obuzîne; nânayish'ibà muhamîrizi wâge embere za Larha n'embere za bamalahika bâge». ⁶ogwêrhe amarhwiri ayumve oku Mûka abwîzire Ekleziya!

Amaruba ga kali-ndarhu mpu gaje e Filadelfiya

⁷ Malahika w'Ekleziya y'e Filadelfiya omuyandikire, erhi: «Kwo adesire ntyâla Omwimâna, Nn'okuli, oly'ojira akahamikizo ka Daudi: ohamûla olurhankacihamikwa, onahamika olurhankacihamûlwa. ⁸Ebijiro byâwe mbiyishi. Alà oku lumvi lwigule^u mpebire embere zâwe, na ntâye wankahash'iluyigala; bulya obuhashe bwâwe buli bunji, wanabul'ilanga ebinwa byâni, n'izîno lyâni orhalihakanaga. ⁹Nkolaga nakuhâkw'erya engabo ya Shetani, balyâla bacihamba mpu bali Bayahudi, n'obwo barhalibo: kubêsha babêsha. Nkolaga nabalerha, bayish'ifukama aha magulu gâwe, banamanye oku nkurhonyize. ¹⁰Kulya kuba walanzire akanwa nammusigiraga nti murharhamaga, nani nkolaga nâkulanga oku mango g'amarhangulo^v gâcîhonda oku igulu lyoshi mpu garhangule abantu b'omu igulu. ¹¹Ntârham'iyisha; ehi ogwêrhe, ohigwârhe buzibu, halek'ijira owakunyaga ishungwe lyâwe. ¹²Owânahime, nâmujiira ashube mutungo omu luhêro lwa Nyamuzinda wâni, arhakanacihaza okugulu embuga bundi. Nâmuhandikakwo izîno lya Nyamuzinda wâni n'izîno ly'Olugo lwa Nyamuzinda wâni - Yeruzalemu muhyâhya wâmanukaga

^p**2.22** : Amurhumire amalumwa n'endwâla.

^q**2.23** abâna bâge: Abashimbûlizî bâge.

^r**2.24** : Amahwe ga Shetani zo nyigîrizo z'abaganda bâge.

^s**2.25** ehi mugwêrhe: Obuyemêre bwinyu n'obuzîne bwa Nnâmahanga buli omu mirhima yinyu.

^t**2.28** : Enyenyezi y'esêzi, ye Yezu Kristu yêne.

^u**3.8** : Kwo kuderha oku oyemêrîrwe okuyigîriza Emyanzi y'Akalembe hoshi hoshi buzira cîha-nzo.

^v**3.10** marhangulo: Ago marhangulo gayandisirwe omu bigabi 8-9 na 16.

emalunga emwa Nyamuzinda wâni - n'izîno lyâni lihyâhya». ¹³ Ogwêrhe amarhwiri ayumve oku Mûka abwîzire Ekleziya!

Amaruba ga kali-nda mpu garhumwe e Laodiceya

¹⁴ Malahika w'Ekleziya y'e Laodiceya omuyandikire, erhi: «Kwo adesire ntyâla Neci-ntyo^w, omuhamîrizi w'okuli na mwîkubagirwa, Imerero ly'ebiremwa bya Nyamuzinda. ¹⁵ mmanyire ebijiro byâwe: nyishi oku orhali muholo o-rhanali mudûrhu! ¹⁶ Ci bulya wamabà wa bikângâ, orhadûrhubiri orhanahoziri, nkolaga nakushala ontenge ekanwa! ¹⁷ Kàli kw'odesire, erhi: «Ndi muhirhi, ndugîrwe, na ntâco ndagîrerekwo! K'orhamanyiri oku we hanyagîre, oku oli wa kubêrwa lukogo, oli mukenyi, oli mpûrha anali mushugunu! ¹⁸ Yumva nkuhanûle! Oyishe ongulire amasholo gacêrire eciko^x, ly'oshuba muhirhi, n'emyambalo myêru, oyambale, enshonyi z'obushugunu bwâwe zilek'ikubumba; ogule n'omushogolera, okamûlire omu masù, ly'obona. ¹⁹ Niehe abansîma bo nkalihira, bo nampana^y. Omalage obushiru onacîyunjuze! ²⁰ Alà oku nyimanzire aha lumvi, nandwîrhe nakomamba. Hakajira owayumva izù lyâni akananyigulira, nânaja omu mwâge, bijingo ndîremwo haguma naye, naye alîre haguma nani^z. ²¹ Owanahime, namuha atamale oku ntebe yâni haguma nani, nka kulya nani nahimaga, naj'itamala rhwe na Larha oku ntebe yâge». ²² Ogwêrhe amarhwiri ayumve oku Mûka abwîzire Ekleziya!»

4

II. Obulêbi

Entebe ya Nyamuzinda omu mpingu

¹ Aha nyuma ly'ebyo nanacibona olumvi lwigule omu malunga na liryâ izù narhangag'iyumva burhanzi lyanderhesa, liri nka mushekera, lyambwîra, erhi: «Yinamukira hanôla nkuyêreke ebikwânîne bibe aha nyuma ly'okwo». ² Ho n'aho banacingurumana. Nabona entebe edêkerîzwe omu malunga, na kuli eyo ntebe nabona otamîrekwo. ³ Owâli otamîre kw'eyo ntebe àli ashushire nk'ibuye lya nshangabuye nisi erhi nka njuma ndukula; n'omutiringongo gushushire kulya enjuma y'akasi eyôrha, gwâli guzungulusire eyo ntebe. ⁴ Nabona zindi ntebe makumi abiri n'ini zizungulusire eyo ntebe, na Bagula makumi abiri na bani bazibwârhirekwo, erhi bayambîrhe emyambalo myêru n'amashungwe g'amasholo oku irhwe lyâbo. ⁵ Ebwa ntebe yakazâg'irhenga orhumème, n'amazù, n'emilazo; erhi na rhumole nda rhudwîrhe rhwagulumira embere z'entebe: yo erigi erya Myûka nda ya Nyamuzinda eyo. ⁶ Aha mbere z'eyo ntebe erhi hali eri nka nyanja eshushire ak'ibuye lyâgeramwo amasù. N'aha karhî k'entebe n'eburhambi bwâyo erhi hali Nsimba ini ziyunjwîre masù embere n'emugongo. ⁷ Ensimba ntanzi eshushîne n'entale; ensimba ya kabiri eshushîne n'akanina; ensimba ya kasharhu egwêrhe obusù buli nka bwa muntu; n'ensimba ya kani eshushîne n'enyunda edwîrhe yabalala. ⁸ N'ezo nsimba ini zigwêrhe ngasi nguma byûbi ndarhu, zinayunjwîre masù omu marhambi n'omu ndalâlâ, zirhahusa okuderha mûshi na budufu, mpu: «Mwimâna, Mwimâna. âNyakasane Nyamuzinda, Nnâmahanga Ogala-byoshi, Nyamubâho, Oyôr'h'ahabâ, n'Owayish'iyisha».

⁹ N'oku ezo nsimba zahâ otamîre oku ntebe n'Ozîne emyâka n'emyâka ire-nge n'obukuze, zânamuvuga omunkwa, ¹⁰ balya Bagula makumi abiri na bâni bakaz'icîkwêba aha magulu

^w**3.14** : Yezu Kristu ye Neci-ntyo (Amen), bulya ye Nn'okuli, arhatwa omu kanwa kâge.

^x**3.18** : Ago masholo gacêrîre eciko; bwo buhirhi bw'okuli, bwo buzîne bwa Larha Nyamuzinda Kristu arhudwîrhire.

^y**3.19** Abansîma bon nkalihira...: Mig 3.12.

^z**3.20** : Okulîra haguma ciri cimanyîso c'obwîra bw'okunali.

g'otamîre oku ntebe, banakaz'iharâmya ozîne emyâka n'emyâka, banakwêba amashungwe gâbo embere z'entebe n'okuderha, mpu: ¹¹ «Nnawirhu Nyamuzinda, oshingânîne ohâbwe irenge, n'obukuze, n'obuhashe, bulya we walemaga ebintu byoshi, n'oku bulonza bwâwe byârhondêraga okubâho byanalemwa».

5

Ecitabu cizirike

¹ Okuhandi, omu kulyo kw'olya otamîre oku ntebe, nanacibona ecitabu ciyandike omu ndalâlâ n'emugongo; erhi ciri cizirike na biziriko nda. ² Nabona malahika muzibu adwîrhe ayâkûza n'izu linene, erhi: «Ndi okwânîne okubungûla ecitabu, anashanûle ebiziriko bicizirisire?» ³ Oli emalunga, oli en'igulu, oli omu kuzimu, ntâye wankash'ibungûla eco citabu, nisi erhi okucilolakwo. ⁴ Nani nanacilaka omulenge obwo, kulya kubâ ntâye babwîne okwânîne okubungûla eco citabu n'okucilolakwo. ⁵ Okubundi muguma muli balya Bagula anacimbwîra, erhi: «Orhalake: alâ oku Entale y'omu mulala gwa Yuda, Mwene-Daudi, yahimire; ye wabungûla ecitabu, n'orhuhamikizo rhwâco oku rhunali nda arhuhamûle».

⁶ Okuhandi, aha karhî k'entebe n'aka zirya Nsimba ini na balya Bagula, nanacibona Omwâna-buzi ayimanzire, ali nka munige. Ali agwêrhe mahembe nda^a na masû nda; yo erya Myûka nda ya Nyamuzinda akarhuma omu igulu lyoshi. ⁷ Anaciyisha, ayanka ecitabu câlî omu kuboko kulyo kw'olya otamîre oku ntebe. ⁸ Erhi abâ amaciyanka, zirya Nsimba ini na balya Bagula makumi abiri na bani bacîkwêba oku idaho embere z'Omwâna-buzi, erhi bafumbasire ngasi muguma olulanga n'orhubêhe rhw'amasholo rhuyunjwîre mavurha ga mugavu; ezo zo nsengero z'abatagatifu. ⁹ Erhi banadwîrhe bayimba olwimbo luhyâhya, mpu:

«Neci, okwânîne oyanke eci citabu
onahamûle orhuhamikizo rhwâco,
bulya wânizirwe, warhucungwîre n'omuko gwâwe,
warhuhâ Nyamuzinda, rhwe b'omu ngasi mulala,
n'omu ngasi lulimi luderhwa, n'omu ngasi ishanja,
n'omu ngasi cihugo,
¹⁰ wanarhujira bwâmi bwa Nyamuzinda wirhu na badâhwa bâge,
n'igulu rhwe rhwalyîmemwo».

¹¹ Nashub'ibona nanayumva izu lya Bamalahika mwandu mwandu bâli bazungulusire entebe, n'erya zirya Nsimba na balya Bagula; bâli rhulorho n'orhulorho na bihumbi n'ebihumbi,

¹² banakâg'iderha n'izu linene, mpu:

«Omwâna-buzi wanigagwa
akawânine ahâbwe obuhashe,
n'obuhirhi, n'obushinganyanya,
n'obuzibu, n'obukenge,
n'irenge, n'obukuze!»

¹³ Na ngasi biremwa binabâ omu malunga, n'en'igulu, n'omu kuzimu, n'omu nyanja, n'ebibâho byoshi byoshi, nayumva byaderha, mpu:

^a5.6 : Amahembe nda gali cimanyîso c'obuhashe bwa Kristu; n'amasû nda gayêrekana obuma-nye bwâge burhajira Iugero.

«Otamire oku ntebe n'Omwana-buzu bahàbwe obukuze,
n'obukenge, n'irenge, n'obuhashe omu myàka n'emyàka!»

¹⁴ Na zirya Nsimba ini zakàde-rha, mpu:

«Amen!»

N'Abagula bakàcikweba oku idabo mpu baharàmye.

6

Omwàna-buzi ahamûla rhuhamikizo ndarhu

¹ Okubundi nàbona Omwàna-buzi ahamûla akahamikizo karhanzi muli rhulya nda, nanayumva Nsimba nguma mwo zirya nda yayakûza n'izu liri nka lya mulazo, erhi: «Yisha!» ² Nanacibona eciterusi c'akêru, n'ocidahîrekwo erhi afumbasire omuherho. Bamuhêreza ishungwe; agenda ahimire, mpu ashub'ij'ihimana. ³ Erhi abalaza akahamikizo ka kabiri, nyumva Ensimba ya kabiri, erhi: «Yisha!» ⁴ Ecindi citerusi canacihuluka, cidukula nk'isêsè, n'owali ocitamîrekwo bamuhà obuhashe mpu arhenze omurhûla omu igulu, abantu bayîrhane bone na bone; bàmuha n'engôrho nênenè.

⁵ Erhi abalaza eciziriko ca kasharhu, nayumva Ensimba ya kasharhu, erhi: «Yisha!» Nanacibona eciterusi c'ecibogo, n'owali ocitamîrekwo erhi afumbasire omulengo omu nfune. ⁶ Nayumva eliri nk'izû aha karhî ka zirya Nsimba, lyaderha, erhi: «Omulengo gw'engano y'omugati gufe idinari, na mirengo isharhu y'engano y'endugomi efe idinari; amavurha n'erivayi byôhe orhabihumagakwo!» ⁷ Erhi ahamûla akahamikizo ka kani, nayumva izû ly'Ensimba ya kani, erhi: «Yisha!» ⁸ Nanacibona eciterusi c'akakumbi; owali ocitamîrekwo izîno lyâge ya Lufû, n'Okuzimu erhi kumukunjusirekwo. Babahà obuhashe kuli cihimbi ciguma ca kani c'igulu, mpu bayîrhe n'engôrho, n'ishali, n'ecihûsi, banayîrhe omu kukolêsa ebiryanyi by'en'igulu. ⁹ Erhi abalaza eciziriko ca karhanu, nabona aha idako ly'olusho emyûka y'abafire Oluderho Iwa Nyamuzinda n'obuhamîrize bwâbo. ¹⁰ Banaciyakûza n'izu linene, mpu:

«Mâshi Nyamwagirwa, Mwimâna na Nn'okuli,
kuhika mangaci wayôrha orhatwîri olubanja
orhanahôziri omuko gwirhu oku bantu^b b'igulu?»

¹¹ Banacibahêreza ngasi muguma ecirondo cêru, banababwîra mpu balinde hindi hisanzi hitya kuhika abâbo bashizi na bene wâbo bali buyîrhwa akâbo bahalûke. ¹² Nashub'ibona: erhi abalaza eciziriko ca kali ndarhu, igulu lyageramwo omusisi munji; izûba lyashuba liru-liru nka nshoho nduke n'obwôya, n'omwêzi gwahindukirwa, gwashuba nka muko; ¹³ enyenyêzi z'oku nkuba zarhibukira oku idaho nka kulya omulehe gurhibula amalehe gâgwo ganaciri mabishi nk'empûsi ndârhi egukalalîre. ¹⁴ Obwo amalunga gacifunya nka kulya babunga ecitabu, na ngasi ntondo na ngasi cirhwa byashegûka. ¹⁵ Nabo abâmi b'igulu n'abaluzi, abarhambo b'abasirika n'abagale n'abagwêrhe buhashe, boshi boshi oku banali, abajà na bantagengwa, bacifulika omu nkunda n'omu mabuye g'entondo, ¹⁶ banabwîra entondo n'amabuye, mpu: «Murhurhogerekwo. murhufulike obusû bw'odahîre oku ntebe n'obukunizi bw'Omwàna-buzi! ¹⁷ Bulya olusiku lukulu lw'obukunizi lwayishire; ndi wankacihash'iyimanga wâni?»

^b6.10 : Abo bantu b'igulu, go mashanja g'abapagani garhayemîri Yezu.

Abalikwo ecimanyîso c'Omwâna-buzi barhâbe kurhi

¹ Enyuma ly'okwo, nabona bamalahika bani bayimanzire oku marhwèrhwè ani g'igulu, erhi bashwêsire empûsi z'igulu oku zinali ini, mpu zakanahûkiza oku cihugo, nisi erhi oku nyanja, nisi erhi oku murhi. ² Okuhandi nanacibona owundi malahika wayinamukaga arhenga ebushoshôkero bw'izûba, erhi afumbasire ecimanyîso ca Nyamuzinda ozîne. Ayakûza n'izu linene balya bama-lahika bani bàli bahâbirwe obuhashe bw'okuherêrekeza igulu n'enyanya, erhi: ³ «Mumanye mwankaherêrekeza igulu, nisi erhi enyanja, erhi emirhi, kuhika rhuhebe bambali ba Nyamuzinda wirhu ecimanyîso emalanga». ⁴ Nayumva banga bahebirwekwo ecimanyîso:

bihumbi igana na makumi ani na bini
b'omu mûko goshi ga bene-Israheli.

⁵ Omu bûko bwa Yuda, bihumbi ikumi na bibiri
byahebwakwo ecimanyîso;

omu bûko bwa Rubeni, bihumbi ikumi na bibiri;

omu bûko bwa Gadi, bihumbi ikumi na bibiri,

⁶ omu bûko bw'Azeri, bihumbi ikumi na bibiri;

omu bûko bwa Nefutali, bihumbi ikumi na bibiri;

omu bûko bwa Menashè, bihumbi ikumi na bibiri;

⁷ omu bûko bwa Simoni, bihumbi ikumi na bibiri;

omu bûko bwa Levi, bihumbi ikumi na bibiri;

omu bûko bwa Isakari, bihumbi ikumi na bibiri;

⁸ omu bûko hwa Zabuloni, bihumbi ikumi na bibiri;

omu bûko bwa Yozefu, bihumbi ikumi na bibiri;

omu bûko bwa Benyamini, bihumbi ikumi na bibiri.

Abishogwa ba Nyamuzinda bagandâza omu bwâmi bw'empingu

⁹ Enyuma ly'okwo, nabona ehitù hy'abantu barhankaganjwa:

bàli ba ngasi cihugo,

ba ngasi bûko,

na ngasi ishanja,

na ba ngasi lulimi luderhwa;

erhi bayimanzire embere ly'entebe y'Omwâna-buzi, banayambîrhe emyambalo myêru, banafumbasire amashami g'emishugushugu omu nfune. ¹⁰ Bakâyâkûza n'izu linene, mpu: «Ayagirwe Nnawirhu Nyamuzinda otamîre oku ntebe bo n'Omwâna-buzi!». ¹¹ Na bamalahika erhi bazungulusire entebe n'Abagula na zirya Nsimba oku ziri ini; banacikwêba oku idaho embere ly'entebe, baharâmya Nyamuzinda, mpu:

¹² «Neci mushâna»,

Nnawirhu Nyamuzinda ayagirwe,

aj'irenge, arhimanya,

avugwe omunkwa,

akuzibwe, aluze obuhashe n'emisi

omu myâka n'emyâka! Amen!»

¹³ Muguma muli balya Bagula anacijaho, ambwîra, erhi: «Aba bayambîrhe emyambalo myêru bo bahi, na ngahi barhenga?» ¹⁴ Nani, nti: «Waliha, wene omanyire». Anacimbwîra, erhi: «Abo

bo balya bazind'irhenga omu malibuko madârhi^c; bàshusire emyambalo yâbo banayiyêruhiza omu muko gw'Omwâna-buzi. ¹⁵Co cirhumire bali aha mbere z'entebe ya Nyamuzinda, co cinarhumire bamukolera mûshi na hudufu omu luhêro lwâge; n'otamîre oku ntebe akola ayish'iyûbaka ecihando câge ekarhî kâbo. ¹⁶Barhakacishalika barhakanaciyumva nyôrha bundi; nta mango izûba lyacibalibuze, na nta hidûrhu hyacibajire kurhi. ¹⁷Bulya Omwâna-buzi, oyimanzire aha karhî k'entehe, yêne abà !ungere wâbo, anabalangûle enjira ehêka ebw'iriba ly'amîshi g'obuzîne, Na Nyamuzinda abahorhola emirenge yoshi ebali oku masù».

8

Omwâna-buzi ahamûla akahamikizo ka kali-nda

¹ Erhi Omwâna-buzi abasa eciziriko ca kali-nda, akahwenyenye kàbiî omu malunga, kashinga nka cihimbi ca nsà.

Emishekera nda

² Okubundi nana cibona balya Bamalahika nda bayimanga embere za Nyamuzinda; babahà mishekera nda. ³ Obwo owundi Malahika ayisha, erhi afumbasire ehijo^d by'amasholo. Bamuhà mugavu munji, mpu aguhise baguma n'ensengero z'abatagatifu boshi oku lûsho lw'amasholo luli aha mbere z'entebe. ⁴ Omugî gw'omugavu haguma n'ensengero z'abatagatifu gwarhenga omu nfuno za Malahika, gwasôkera embere za Nyamuzinda. ⁵ Nyamalahika anaciyanka emilazo, n'emikunguli, n'orhumème, n'igulu lyâgeramwo omusisi. ⁶ Balya Bamalahika nda bàli bagwêrhe emishekera nda, bacîrheganya okuyibûhamwo.

Emishekera ini mirhanzi

⁷ Okuhandi omurhanzi agubûha erhi na mushekera: lwashuba lubula n'omuliro bigushe haguma n'omuko, babikwêba oku igulu. Ecihimbi ca kasharhu c'igulu càbôyôka, ecihimbi ca kasharhu c'emirhi càsirîra, na ngasi byâsi bibishi byâhya. ⁸ Malahika wa kabiri naye abûha omu mushekera. Olwo eri nka ntongo nnênênè edwîrhe yagulumira yacîyôha omu nyanja, n'ecihimbi ca kasharhu c'enyanja càshuba muko; ⁹ ecihimbi ca kasharhu c'amârho càherêrekera. ¹⁰ Malahika wa kasharhu aguhiramwo amarhama. Okubundi enyenyêzi nnênênè eri nka cimole càyâka yàmanuka emalunga; yarhogera ecihimbi ca kasharhu c'enyîshi n'amaliba g'amîshi. ¹¹ Izîno ly'eyôla nyenyêzi ye Mutuzo. Ecihimbi ca kasharhu c'amîshi gwashuba mutuzo, bantu banji banacifà n'ago mîshi erhi kulula kwâgo kurhuma. ¹² Naye Malahika wa kani agubûhamwo erhi na mushekera. Ecihimbi ca kasharhu c'izûba cahukulwa, n'ecihimbi ca kasharhu c'omwêzi, n'ecihimbi ca kasharhu c'enyenyêzi kwo na kwo; na ntyo ebyo byâbyo bya kasharhu byashuba mwizimya, n'omûshi gwabula cihimbi ciguma ca kasharhu c'obumoleke bwâgwo, n'obudufu kwo na kuguma. ¹³ Nashub'ibona, nanayumva enyunda yayisha yabalala omu nkuba-karhî, yaderha n'izû linene, erhi: «Bamahera! bamahera! bamahera ababà omu igulu! Bamahera abâyumva izû ly'enyindi mishekera balya Bamalahika basharhu bâbûhamwo!».

9

^c**7.14** : Amalibuko abemêzi babonaga oku ngoma ya Neroni, mwâmi w'e Roma. Mwâmi Neroni arhangiraga okulibuza abakristu omu mwaka gwa 64; na Domisiyano w'omu mwâka gwa 81-96, mucu wa Titusi, ye waciderhaga Nyakasane, adesirwe Neroni muhyâhya bulya naye alibuzize abakristu.

^d**8.3** ehijo: co cetêzo cijamwo omuliro n'obukù bw'okugashâniza.

Omushekera gwa karhanu

¹ Okubundi Malahika wa karhanu abûha omu mushekera: nanacibona enyenyêzi^e yarhengaga emalunga erhogîre oku idabo. Bayihêreza olwigulo lw'enyenga y'ekuzimu. ² Nayo yayigula eyo nyenga y'ekuzimu. Mw'eyo nyenga mwanacirhenga ecigî ciri nka mugî gw'omu luganda lunênênè, izûba n'ecirêre byashuba mwizimya erhi ogwo mugî gw'omu nyenga gurhuma. ³ Gulya mugî gwanacifugumukamwo enzige; zàgwa oku idabo, zanaâbwa obuhashe buli aka bulya engobe^f zijira en'igulu. ⁴ Zabwîrwa mpu zimanye zankajira byâsi by'ahanshi zahumakwo, nisi erhi bwâsi erhi murhi, aha nyuma ly'abantu barhalikwo ecimanyîso ca Nyamuzinda oku malanga gâbo. ⁵ Zabwîrwa mpu zirhabayirhaga, ci mpu zibalîse n'amagala myêzi irhanu; n'akababo kâzo kwo kâlî nka kula engobe eluma omuntu. ⁶ Muli ezo nsiku obwo, abantu bakolaga bayish'ilonza olufû banalubule; banacîfinje okufa, n'olufû lubayâke! ⁷ N'ezo nzige owazibona kwo ankanamanya mpu biterusi byagungêza okulwa; amarhwe gâzo gâlîkwo ebiri nka bimane bya masholo; n'obusû bwâzo buli nka bantu. ⁸ Emviri zâzo kwo ziri nka za bakazi, n'amîno gâzo kwo gayôsire nka ga ntae. ⁹ Ebifuba byâzo kwo biri nka mpenzi za cûma, n'omululumo gw'amashala gâzo kwo guyôsire nka kulyâla ebiterusi byaja oku bîrha biyisha byabulula babômboro. ¹⁰ Emicira yazo erikwo orhubabo, nka kulyâla eya bacilumira-habiri enayôrha; n'omu micira yazo mwo obuhashe bwâzo bw'okuherêrekeza abantu myêzi irhanu bubâ. ¹¹ Omwâmi wazo ozikulîre, y'olya malahika w'omu nyenga; izîno lyâge omu ciyahudi ye Abadoni⁹, n'omu cigereki ye Apoliyoni. ¹² Ibala lirhanzi eryo lyamagera, agandi mabala abiri ago gakulikire.

Omushekera gwa kali-ndarhu

¹¹ Malahika wa kali-ndarhu naye agubûhamwo erhi na mushekera. Nanaciyumva izû lyahubuka aha marhwêrhwê ani g'olûsho lw'amasholo luli embere z'amasû ga Nyamuzinda. ¹⁴ Eryôla izû lyabwîra Malahika wa kali-nda-rhu, nyakubûha omushekera, erhi: «Lîka bala Bamalahika bani bashwêkîrwe aha lwîshi lwa Efrata». ¹⁵ Balya Bamalahika oku banali bani banacilîkwa, bakâlîngûza ensà n'olusiku n'omwêzi n'omwâka bayirhamwo ecihimbi ca kasharhu c'abantu. ¹⁶ Omurhwe gw'abalwî balwîra oku biterusi gwâlî gwa rhulo-rho^h magana abiri: nayumvîrhe banganjira bàli banga. ¹⁷ Ntyâla kwo nâbwîne ebiterusi n'ababitamîrekwo bayôsire erhi mbâ ndwîrhe nabona: bàli bagwêrhe empezi ziri nka masêsè ga muliro, zinashushire omukara gw'ecibogo n'ecibiriti. Amarhwe g'ebiterusi kwo gali gayôsire nka ga ntae, n'ekanwa kâbyo yakazaâg'irhenga omuliro n'omugî n'ecibiriti. ¹⁸ Abo banyamanjà oku bali basharhu bo bayîsire ecihimbi ca kasharhu c'abantu: bahungumuka n'omuliro n'omugî n'ecibiriti byakâg'irhenga ekanwa k'ebiterusi. ¹⁹ Bulya, neci, obuhashe bw'ebyo biterusi ekanwa bubâ n'omu mucira; emicira yabyo kwo eba nka njoka; ejira amarhwe, n'ago marhwe go enêshamwo abantu.

²⁰ Ci abantu basigalaga, abarhahungumukaga n'âbo banyamanjà, barhaderhaga ciru mpu bacîyunjuze oku bijiro by'amaboko gâbo: barhalekaga okukâgashâniza abashetani n'enshushano z'amasholo, n'ez'amarhale n'emiringa, n'ez'amabuye n'emirhi, n'obwo oku ziri zirhankabona, zirhankayumva, zirhankanacishegûla. ²¹ Barhagokôlaga obushumûsi bwâbo, n'obukurungu bwâbo, n'okuhusha kwabo, n'obushambo bwabo.

10

^e9.1 : Eyo nyenyêzi ali malahika mubî, erhi shetani.

^f9.3 : «engobe», ahandi rhuyidesire «ihiri-joka», ye baderha «scorpion» omu cinfaransa

⁹9.11 Abadoni omu cihebraniya: Malahika w'omu nyenga, erhi w'omu kuzimu; ye Shetani; Apoliyoni omu cigereki: olerha obuhanya, olerha nyamanjà, kaheza.

^h9.16 : Ehilorho byo bihumbi cihumbi, na rhulorho cihumbi yo njavu. Rhulorho magana abiri kwo kuderha 200.000.000.

Obuhane buzinda bwahika hofi

¹ Okuhandi nanacibona owundi Malahika muzibuzibu amanuka emalunga, ecitù erhi cimuhundikîre, n'omutirigongo erhi gumuli oku irhwe; obusù bwâge erhi buli nk'izûba, n'amagulu gâge erhi gali nka mitungo ya muliro. ² Ali afumbasire ehita bu bibungûle omu nfune. Anaciheba okugulu ku-lyo oku nyanja, n'okulembe oku idabo, ³ ayâma n'izû linene nka kulya entale eluluma. Oku anayâma ntya, Emilazoⁱ nda yagwîra yakungula. ⁴ Erhi eyo Milazo nda ebà yamakungula, nankolaga ndi nti nyandike, nanaciyumwa izù lyarhenga emalunga, erhi: «Ebyôla Emilazo nda edesire, obihebekwo akahamikizo, omanyè wankanabiyandika». ⁵ Okuhandi olya Malahika nabonaga ayimanzire oku nyanja n'oku igulu, alambûlira okuboko kulyo emalunga, ⁶ alahira Ozîne omu myâka n'emyâka, owalemaga amalunga n'ebigabâmwo, n'igulu n'ebimubâ, n'enyanja n'ebimubâ, mpu nta mango gacihali, ⁷ ci mpu ensiku banayumve Malahika wa kali nda abûha omu mushekera, erhi ihwe lya Nyamuzinda lyamayunjula, nk'oku abwîraga bambali bâge abalêbi.

Mpu alye ecitabu

⁸ Liryal'izû narhangag'iyumva emalunga, lyashub'inganiza, erhi: «Ogend'iyanka ecitabu cibungûle omu nfune za Malahika oyimanzire oku nyanja n'oku igulu». ⁹ Nanacikanya, naja emunda Malahika ali, namubwîra nti ampêzeze ciryà citabu. Ambwîra, erhi: «Yankaco, onacivûgusè; cakululira hano cikuhika omu nda, ci ekanwa cakununira nka bûci». ¹⁰ Nayanka ciryà citabu omu nfune za Nyamuzinda, nacivûgusa; omu kanwa erhi ciri cinunu nka bûci, ci erhi mba namacirya, canshakamiza enda. ¹¹ Banacimbwîra, mpu: «Kukwânîne oshub'ilêbera emilala n'amashanja n'endimi na bâmi banji».

11

Bahamîrizi babiri

¹ Okuhandi bampà olusheke luli nka birhi, bambwîra, erhi: «Yimuka, oj'igera aka-Nyamuzinda^j, n'oluhêrero^k, n'abagashânizamwo. ² Engo eri emuhanda yohe oyireke, orhayigeraga; bulya yahîrwe ahapagani: bashinga myêzi makumi ani n'ibiri balabarha Olugo lutagatifu. ³ Nkolaga nahà abahamîrizi bani bombi obuhashe, bashinge nsiku^l cihumbi na magana abiri na nsiku makuni gali-ndarhu balêba banacihundikire emibalabala». ⁴ Abo bahamîrizi yo erya mizeti ibiri na birya bimole bibiri biyimanzire embere za Nn'igulu. ⁵ Hakajira owaderha mpu abahumekwo, omuliro gunabarhenge ekanwa, gumakûze abadwîrhe obushombanyi; n'owankaderha mpu abahirekwo olûnu, naye ntyo kwo akwânîne afè. ⁶ Bagwêrhe obuhashe bw'okusika amalunga, enkuba e-rhag'irhoga omu nsiku z'obulêbi bwâbo; n'oku mîshi hagwêrhe obuhashe bw'okugahindula gashube muko, n'obw'okubabaza igulu nk'oku banalonzize. ⁷ N'amango babà bamamala obuhamîrizi bàli, ciryà Ciryanyi^m canyonyôka omu nyenga cikolaga cayish'ibalwîsa; cibahime, cinabanige. ⁸ Emirhumba yâbo ela-mbame omu ngo y'Ecishagala cineneⁿ batwa mugani mpu ye Sodomu na Misiri^o, ciryâla babambiragamwo Nnawâbo oku musalaba^p. ⁹ Abantu

ⁱ10.3 : Eyo Milazo nda lya izù lya Nyamuzinda.

^j11.1 : Olusheke lwakâg'ikolêsibwa nka Iugero.

^k11.1 : Ecishagala citagatifu c'e Yeruzalemu n'aka-Nyamuzinda kâco kabamwo oluhêrero, biri bimanyîso by'E-kleziya.

^l11.3 : Ezo nsiku 1.260 kuli kuderha amango garhali manyi.

^m11.7 : Eco Ciryanyi ye mwâmi Nero, Iwiganyo lw'Anti-Kristu.

ⁿ11.8 : Eco cishagala cinene, ye Babiloni erhi Roma.

^o11.8 : Bulya cishusha Sodomu na Misiri omu kujira eby'enshonyi n'omu kulibuza abaganda ba

ba ngasi mashanja na ngasi bûko, aba ngasi lulimi na ngasi mulala bashinga nsiku isharhu⁹ n'ecihi-mbi erhi kuzinza basinza emirhumba yâbo, barhanazige yabishwa. ¹⁰ Abantu b'en'igulu bâsîme obwo, bacishingire okufà kwabo, banashêgulane, bulyâla abo balêbi^r bombi bàli bamarhindibuza ab'en'igulu. ¹¹ Ci erhi zirya nsiku isha-rhu n'ecihimbi zigera, Nyamuzinda abahiramwo omûka gw'obuzîne; banaciyîmanga, n'abakâg'ikabasinza barhungwa n'obwôba. ¹² Bayumva izù li-nene lyarhenga emalunga, lyababwîra, erhi: «Yinamukiri eno nyanya!» Banacisôkera emalunga omu citù, n'abashombanyi bâbo bakâsinza. ¹³ Muli ako kanya, omusisi guruhali munyi gwanacigera omu igulu, ecihimbi ca kali-ikumi c'ecishagala cahirima, na bantu bihumbi biri nda bafira muli ogwo musisi. Abasigalaga bagwârhwà n'obwôba, banacihà Nyamuzinda w'emalunga irenge. ¹⁴ Ibala lya kabiri ly'eryo lyamacikônya, ibala lya kasharhu eri liyiruka!

Omushekera gwa kali-nda

¹⁵ Okubundi Malahika wa kali-nda abûha omu mushekera; emalunga yabà ecihôgêro c'amazù manênênè, gakaz'iderha, mpu:

«Obwâmi bw'igulu
bukola buli bwa Nnawirhu
bwoshi na Kristu wâge,
anakolaga arhegeka
omu myâka n'emyâka!»

¹⁶ Na balya Bagula makumi abiri na bani batamîre oku ntebe zâbo embere za Nyamuzinda bahwêra oku idaho, baharâmya Nyamuzinda, mpu:

¹⁷ «Rhukuvuzire omunkwa,
Nyakasane, Nyamuzinda Nn'amahanga,
we Nyamubâho, we wanayôrhaga ohabà,
kulya kuba wayansire obuhashe bwâwe bunji, wanaciyîmira.

¹⁸ Amashanja gâli gakunîre,
ci obukunizi bwâwe bwayisha nabwo,
n'amango abafîre batwîrwamwo olubanja nago gâyisha,
n'aga wahembamwo bambali bâwe,
abalêbi, n'abatagatifu n'abarhinya izîno lyâwe, abarho n'abakulu,
n'aga waherêreke zamwo balya basherêza igulu».

¹⁹ Obwo aka-Nyamuzinda, kalya kabà omu mpingu, kanaciyiguka, n'omucîmba gw'endagâno yâge gwaboneka omu ka-Nyamuzinda kâge. Okubundi hanacibà orhumème, n'amazù, n'emilazo, igulu lyâgeramwo omusisi, n'olubula lwârhoga lwârhalusa.

12

Omukazi n'ekuba-joka

Kristu.

^p**11.8** : Roma, omu kulibuza abaganda ba Kristu, kwo ali aka Yeruzalemu babambiragamwo Yezu oku musalaba.

^q**11.9** nsiku isharhu: Kasanzi kasungunu.

^r**11.10** : Abo halêbi barhindibuzize ab'en'igulu omu kubayêreka obubî n'obulyâlya bwâbo.

¹ Okuhandi ecimanyîso cirhali cinyi caboneka emalunga; omukazi oya-mbîrhe izûba, n'omwêzi aha magulu gâge, n'ecimanè ca nyenyêzi ikumi n'ibiri omu irhwe lyâge. ² Ali ndà, adwîrhe ayâma erhi mikero erhuma n'amalumwa g'okuburha. ³ N'ecindi cimanyîso caboneka emalunga; nkuba-joka nnênênè eshushire isêsè, ya marhwe nda na mahembe ikumi, na mashu-ngwe nda oku marhwe gâyo. ⁴ N'omucira gwâyo gwayisha gwabulula ecihimbi ca kasharhu c'enyenyêzi z'omu malunga, gwanazikwêba oku igulu. Erya nkuba-joka yayîmanga embere z'olya mukazi wali buburha, yalinga mpu hano aba amaburha emulye omwâna. ⁵ Nyamukazi anaciburha omwâna w'oburhabana, ye wayish'iyâbula amashanja goshi n'ehirhi by'ecûma; nyamwâna banacimukanyanya, bamuhêka hali Nyamuzinda n'aha ntebe yâge. ⁶ Nyamukazi yehe ayâkira omu irungu, ashanga Nyamuzinda amurheganyîzemwo aha abêra, mpu bamuhêreho eci alya nsiku cihumbi na magana abiri na makumi gali-ndarhu.

⁷ Okubundi entambala yanacizûka emalunga: Mikaheri^s bo na Bamalahika bâge balwîsa enkuba-joka. Wankuba-joka naye amera omu muherho boshi na Bamalahika bâge. ⁸ Ci bahimwa, babula n'aha bacibêzire omu mpingu. ⁹ Olya wankuba-joka munênênè. olya mujoka wa mîra, olya baderha mpu yo Ndyâlya, mpu ye Shetani, olyâla ohabula rubanda, bamukwêba oku igulu, bamukulikiza na Bamalahika bâge. ¹⁰ Nanacyumva izù linene emalunga, mpu:

«Lero obucire, n'obuhashe, n'obwâmi bwa Nyamuzinda wirhu,
n'oburhegesi bwa Kristu wâge bwamayisha!
Bulya olya okaz'ishobeka bene wirhu,
olyâla wakazag'ibashobeka bwacà bwayira emunda Nyamuzinda wirhu ali,
ajirage ajugucirwa!

¹¹ Abo bene wirhu bamuhimire n'omuko gw'Omwâna-buzi
n'oluderho lw'obuhamîrize bwâbo,
barhanabaliraga amagala gâbo kuhika okufà.

¹² Sîmagi, mwe malunga, n'abammubâmwo!
We igulu, nawe we nyanja, mwamahera,
bulya erya Ndyâlya emwinyu yayandagalîre,
erhi enakunîre bwe-nêne,
kulya kuba emanyire oku ensiku zâyo ziri nganje».

¹³ Erhi wankuba-joka abona bamujugucira omu igulu, ashimbûlula olya mukazi, erhi amanaburha mugala. ¹⁴ Banacihà nyamukazi byûbi bibiri bya nyunda mpu abalalire omu irungu halya hâge anabêra, mpu bamuhêmbereho kasanzi n'orhusanzi n'oluhande lw'akasanzi, kulî na wanjoka. ¹⁵ Wanjoka anacimeshera amîshi gali nka lwîshi, aganîkakwo nyamukazi, mpu olwîshi lumuhêke. ¹⁶ Ci igulu lyafungira nyamukazi, lyayâshama, lyamirangusa lulya lwîshi wankuba-joka amesheraga kurhenga ekanwa kâge. ¹⁷ Wankuba-joka anacilubira nyamukazi, akanya, aj'ilwîsa abarhengaga omu nda yâge bàli basigiîe, balya bashimba amarhegeko ga Nyamuzinda, banagwêrhe obuhamîrizi bwa Yezu. ¹⁸ Anacyimanga oku mushenyi gw'enyanya obwo.

13

Eciryanyi c'omu nyanja

¹ Okubundi nanacibona eciryanyi cayinamuka omu nyanja, erhi cigwêrhe mahembe ikumi na marhwe nda; amahembe gâco erhi galikwo mashungwe ikumi, n'amarhwe gâco erhi galikwo

^s **12.7** Mikaheri, ntyo kwo Abashi baderha MIKAEL, Mi = ndi; Ka = nka; EL = Nyamuzinda; kuligi kuderha: NDIOLIAKANYAMUZINDA; Ndi wakahima Nyamuzinda?.

amazîno g'ebijâci. ²Eco ciryanyi nabonaga càli cishushire engwi; amagulu gâco gàli nka ga mpangaza, n'akanwa kâco kâli nka ka ntale. Erya nkuba-joka yahêreza eco ciryanyi emisi yayo, n'entebe yayo na buhashe bunji. ³Ihwe liguma erhi liyôsire nk'elirimwo ecibande, n'eco cibande càli ca lufù; ci eco cibande c'olufù bacifumya. Obwo igulu lyoshi lyanacizânwa, lyashimba cirya ciryanyi. ⁴Banacigashâniza wankuba-joka wahâga eciryanyi obuhashe, bagashâniza na cirya ciryanyi, mpu: «Ndi oli ak'eciryanyi? Ndi wankacija omu irhwe?» ⁵Bacihâ akanwa k'okuderha ebinwa by'obucibone n'okulogorhera Nyamuzinda, bacihâ n'obuhashe bw'okujira omukolo gwâco myêzi makumi ani n'ibiri^t. ⁶Canacibumbûla akanwa, mwarhenga ebinwa by'ebijâci kuli Nyamuzinda n'eby'okulogorhera izîno lyâge n'obwâmi bwâge, n'ababâ emalunga boshi cabanogonoza. ⁷Baciyemêrera mpu cilwîse abashinganyanya cinabahime; bacihâ n'obuhashe kuli ngasi bûko, na ngasi mulala, na ngasi lulimi, na ngasi ishanja. ⁸Abantu boshi b'igulu bacigashâniza, balyâla amazîno gâbo garhâli mandike kurhenga okulemwa kw'igulu omu citabu c'obuzîne c'Omwâna-buzi wabâgagwa. ⁹Ogwêrhe amarhwiri ayumve! ¹⁰Oli wa kuhêkwa bujâ, aje bujâ; oli wa kunigwa n'engôrho, anigwe n'engôrho. Bwo buzibu n'obuyemêre bw'abashinganyanya obwo.

Eciryanyi c'omu igulu

¹¹Okuhandi nabona ecindi ciryanyi carhenga omu idaho; erhi cigwêrhe mahembe abiri gàli nka ga mwâna-buzi, erhi cinadwîrhe caderha aka wankuba-joka. ¹²Erhi cishizire cirya c'ebwêru cirhanzi, cinadwîrhe cakolêsa obuhashe bwâco bwoshi; carhuma igulu n'abalibâmwo baharâmya cirya ciryanyi cirhanzi babukaga ecibande c'olufù. ¹³Cajira ebisômerîne by'enkwi n'amîshi, ciru calinda cimanula omuliro oku nkuba, gwarhogera ahanshi abantu bàsinza. ¹⁴Carheba abantu b'igulu n'ebyôla birhangâzo càli cihîrwe mpu cijir omu masù g'eciryanyi; cabwîra abantu b'igulu mpu bajire enshushano ya cirya ciryanyi bayagazagya n'engôrho canafuma. ¹⁵Cahâbwa obuhash bw'okuheba erya nshushano y'eciryanyi mw'omûka, kuhika ciru eyo nshushano yaderha, n'obw'okuyîsa ngasi boshi bakabula bwaharâmya enshushano y'eco ciryanyi. ¹⁶Boshi boshi, abarho n'abakulu, abahirhi n'abakenyi, bantagengwa n'abajâ, cabahebêsa ecimanyîso omu kuboko erhi oku malanga, ¹⁷na ntâye wankaciguzire nisi erhi aguze arhanalikwo ecimanyîso ca nyaciryanyi, lyo izîno lyâco nisi erhi numero yalyo. ¹⁸Obushinganyanya ho buli hano! Ogwêrhe amakengu akozagye numero ehi eciryanyi cigwêrhe, eri numero ya muntu; gali magana gali ndarhu na makumi gali ndarhu na ndarhu^u.

14

Abêru-kwêru bàkulikira Omwâna-buzi

¹Nanacibona Omwâna-buzi ayîmanzire oku ntongo ya Siyoni, erhi ali boshi na barhôle bihumbi igana na mukami ani na bini, bayandisirwe aha malanga izîno lyâge n'ery'ishe. ²Nanaciyumva emalunga izù liri nka nshalalo ya mîshi manji manji na nka kulya enkuba ekalihire elaza. Eryôla izù nayumva liyôsire nka kulyâla abazihi b'ennanga bakomera ennanga zâbo; ³erhi badwîrhe bayimbira olwimbo luhyâhya embere z'entebe ya Nyamuzinda n'embere za zirya Nsimba oku zinali ini na balya Bagula. Na ntâye wankadesire mpu ayige olwo lwimbo aha nyuma lya birya bihumbi igana na makumi ani na bini byâcungulagwa omu igulu. ⁴Abôla bo balya

^t13.5 Mango garhali manyi

^u13.18 Hali abaderha mpu eyo numero 666 erhenzire omu izino lya Neroni, kuliandika omu QAISAR NERON, buzira N linahinduke 616, bulya NERON akag'ilibuza abakristu na ngasi mwami mubi ntyo akaderhwa NERON muhyâhya; aka Donisiyano. QSR NRON ou CESAR DEUS, byanahika omu cihebraniya: Q=200+S=60+R=200+N=50+R= 200+W= 6+N=50=666.

barhacîhemulaga^y n'abakazi: bàli balamba. Bo bakulikira Omwâna-buzi ngasi aha anajire hoshi. Bo balya bashomôlwirwe omu karhî k'abandi bantu, bacîshogwa mpu babè mwâka muhyâhya gurrhûzirwe Nyamuzinda bo n'Omwâna-buzi. ⁵ Ekanwa kabo ntâye wankayûlubwîreyo ecinwa c'obunywesi: barhàlikwo izâbyo.

Bamalahika basharhu bamanyîsa amango g'Olubanja

⁶ Nanacibona owundi Malahika ayish'alembêra omu nkuba-karhî, erhi adwîrhe omwanzi gw'akalembe gw'ensiku n'amango, mpu agubwîre abantu b'igulu, na ngasi mulala, na ngasi bûko, na ngasi lulimi, na ngasi ishanja. ⁷ Ayakûza n'izu linene, erhi:

«Murhinye Nyamuzinda,
munamuhè irenge,
bulya amango gâge g'okutwa olubanja gahisire;
muharâmye Lulema w'amalunga n'igulu,
enyanja n'amaliba g'amîshi».

⁸ Owundi Malahika, ye wa kabiri, naye ayisha akulikîre, aderha. erhi:

«Cahirimire, cahirimire cirya ci Babiloni cinênênè
canywesagya amashanja goshi idivayi
ly'omutula gw'okuhusha kwâco!»

⁹ Owundi Malahika, ye wa kasharhu, naye ayisha akulikîre abâbo, ayakûza n'izu linene, erhi:

«Hakajira omuntu ogashâniza
olya w'eciryanyi n'enshushano yâge,
akanahebwa ecimanyîso câge emalanga nisi erhi omu nfune,
¹⁰ oyo anywa oku idivayi ly'obukunizi bwa Nyamuzinda,
lirya lihungulîrwe omu kabêhè k'omutula gwâge buzira ngushè;
omuliro n'ecibiriti byâmulikiza amagala
omu masû ga Bamalahika batagatifu
n'omu masû g'Omwâna-buzi.
¹¹ N'omugî gw'amalibuko gabo
gwasôkera enyanya kuhika emyâka n'emyâka,
barhanarhamûka omûshi ciru n'obudufu
balya bagashâniza olya w'eciryanyi n'enshushano yâge,
na ngasi ojakwo ecimanyîso c'izîno lyâge».

¹² Ho bazibuhira ahôla abimâna, balya bashimba amarhegeko ga Nyamuzinda banayemêra Yezu! ¹³ Okuhandi nanacyumva izû lyarhenga emalunga, erhi:

«Yandika: Iragi lyâbo abafu muli Nyakasane!
Neci, kwo Mûka adesire,
baciluhûkirage omu miruho yâbo;
bulya ebijiro byâbo bibakulikîre.

^y**14.4** : Abalamba erhi babîkira, haguma n'abandi bemêzi boshi bacîlanzire oku izâbyo ly'ecâha. Abo boshi bali bêru-kwêru, banakâkulikira Mwâmi Yezu ngasi hoshi omu Bwâmi bwâge.

Olubanja lwàtùbwa

¹⁴ Nti nalola, nabona ecitù cêru, n'eco citù erhi citamîrwekwo n'oshushire Mwene-omuntu, erhi ayambîrhe ishungwe ly'amasholo oku irhwe anafumbasire ehigushu hyoji omu nfunne. ¹⁵ Owundi Malahika anacihuluka omu ka-Nyamuzinda, ayakûza olyâla wâli otamîre oku citù n'izu linene, erhi: «Lika omugushu gwâwe, orheme, bulyâla amango g'okusârûla gahisire, kulya kuba omwâka gw'igulu gukola guyêzire». ¹⁶ Nyakutamala oku citù anacirika omugushu gwâge, igulu lyasârûlwa.

¹⁷ Owundi Malahika ahuluka omu ka-Nyamuzinda k'omu mpingu, naye erhi afumbasire ehigushu hyôji. ¹⁸ N'owundi Malahika apamuka omu lûsho, olya ojira obuhashe oku muliro, ayakûza n'izu linene, abwîra owabo wali ofumbasire omugushu mwôji, erhi: «Lika omugushu gwâwe mwôji, otwe ebihadu by'emizâbîbu y'omu igulu, kulya kuba amalehe gâyo gakola gayêzire». ¹⁹ Nyamalahika anacilikira omugushu gwâge omu igulu, arhema emizâbîbu y'omu igulu, aheba amalehe gâyo omu mukenzi munênênè gw'obukunizi bwa Nyamuzinda. ²⁰ Ogwo mukenzi gwakandirwa emuhanda y'olugo, na muli ogwo mukenzi mwarhenga omuko, gwacilasha kuhika oku lukoba lushwekîre ebiteruzi aha stadi^w cihumbi na magana gali-ndarhu.

15

Bamalahika nda na mahanya nda

¹ Nashub'ibona ecindi cimanyîso omu malunga, cimanyîso ciri ca kurhangâza- Bamalahika nda badwîrhe mahanya nda. Go gakolaga mazinda gayûsa omungo gwa Nyamuzinda gwoshi. ² Nabona n'eri nka nyanja yalangashana enali ngushe haguma n'omuliro, nabona na balya bâhimaga waciryanyi n'enshushano yâge n'enumero y'izîno lyâge, erhi bayimanzirekwo eyôla nyanja yalangashana, banafumbasire ennanga za Nyamuzinda. ³ Erhi badwîrhe bayimba olwimbo lwa Musa mwabambali wa Nyamuzinda n'olwimbo lw'Omwana-buzi, mpu:

«Ebi wâjizire biri bya kusômeza birhanali busha,
Nyakasane, Nyamuzinda Nn'amahanga goshi!
Enjira zâwe zishingânîne zinayumânîne,
Yagirwa Mwâmi w'amashanja!
⁴ Ndi orhankakurhînya, Nyakasane, akanakuza izîno lyâwe?
Bulya wênene we mwimâna,
n'amashanja goshi gayish'iharâmya embere zâwe,
kulya kuba akanwa kâwe kâjire kamanyibwa»

Orhubêhè nda rhuynjwire buhanya

⁵ Erhi ebyôla bihwa, nabona engomhe y'ecihando c'obuhamîrizi yayiguka omu irungu, ⁶ na balya Bamalahika nda bafumbasire amahanya nda hapamukamwo. Bali bayambîrhe emyambalo y'ecitâni yalangashana erhanali- kwo izâbyo, bânali bazingîre omukaba gw'anasholo omu cifuba. ⁷ Nsimba nguma mwo zirya ini yahà balya Bamalahika nda rhubêhè nda rhwa masholo rhuli ekakwi n'omutula gwa Nyamuzinda oyôrha azîne omu myâka n'emyâka. ⁸ Okubundi eryâla ngomhe yanacyunjulirana mugî gw'oku irenge lya Nyamuzinda n'oku buhashe bwâge. Na ntâye wankashir'ihika muli eyo ngombe kuhika galya mahanya nda ga balya Bamalahika oku bali nda galinda gayunjula.

16

^w14.20 : Estadi ngurna ziri meteri nka 180.

¹ Nanacyumva izù lyarhenga mulya ngombe, lyayakûza halya Bamalahika oku banali nda, erhi: «Mukanye, mugend'idubulira orhwo rhubêhè nda rhw'omutula gwa Nyamuzinda oku igulu».

² Omurhanzi akanya, àj'idubulira akabêhè kâge oku igulu, kashuba kafinjo kabî na kadârhi oku bantu bàlikwo ecimanyîso ca cirya ciryani n'abakâg'igashâniza enshushano yaco. ³ Naye owa kabiri abulagira akabêhè kâge omu nyanja, yanacishuba muko nka gwa muntu ofîre, na ngasi ciremwa ciyisa omûka omu nyanja cafâ. ⁴ Owa kasharhu naye adubulira akabêhè kâge omu nyîshi^x n'omu nshôko z'amîshi, gwacîshubira muko. ⁵ Nanacyumva Malahika w'amîshi aderha, erhi:

«Mushâna orhalyâlyanya we Nyamubâho,
we oyôrha ohabà, we Mwimâna, omu kutwa ntyo.

⁶ Bulya bàbulazire omuko gw'abimâna n'ogw'abalêbi,
nawe wabahîre omuko mpu bagunywe.
Kwo bàli bakwânîne!»

⁷ Nayumva n'olûsho^y lwaderha, erhi:

«Neci, Nyamwagirwa,
Nyamuzinda Nn'amahanga goshi,
ebinwa byawe biri hy'okuli binashingânîne!»

⁸ Malahika wa kani naye abulagira akabêhè kâge oku izûba, anahâbwa obuhashe bw'okuyôca abantu n'omuliro. ⁹ Abantu babôyôka erhi kuluga kw'idûrhu kurhuma; ci ahâli n'okucîyunjuza n'okuhà Nyamuzinda irenge, bôhe bagwîra balogorhera izîno lya Nyamuzinda ojira obuhashe kuli ago mahanya. ¹⁰ Naye Malahika wa karhanu abulagira akabêhè kâge oku ntebe ya cirya ci-ryanyi, obwâmi bwâco bwashuba mwizimya, n'abantu bàkaz'icîluma endimi erhi kulîsibwa n'amagala kurhuma. ¹¹ Ci ahâli h'okuderha mpu bacîyunjuze baleke okwâbo, bôhe bagwîra balogorhera Nyamuzinda w'empingu erhi mababale gâbo n'ebibande birhuma. ¹² Owa kali-ndarhu naye adubulira akabêhè kâge omu lwîshi lunene lwa Efrata; amîshi galwo gâgana, mpu lyo abâmi b'ehushoshôkero bw'izûba babona aha bâgera. ¹³ Okubundi nanacilangîra ba-zimu basharhu babî babî nka bikere bapamuka ekanwa k'enkuba-joka, n'ekanwa k'olya w'eciryanyi, n'ekanwa ka liryà irumbi mpu mulêbi. ¹⁴ Yo myûka y'abazimu bakâjira ebisômerîne, balya bakaz'ija aha mwa ngasi mwâmi w'en'igulu lyoshi, mpu babashubûze bayish'ija oku ntambala y'olusiku lukulu lwa Nyamuzinda Nn'amahanga goshi. ¹⁵ Alà oku kwo nyisha nka cishamb! Iragi lyâge oyôrha ali masù n'olanga emyambalo yâge, alek'ija ashunga, acîbonese nshonyi! ¹⁶ Banacibashubûza, babugânana ahantu haderhwa Harmajedoni^z omu mayahudi. ¹⁷ Naye Malahika wa kali-nda abulagira akabêhè kâge omu cirêre. Okuhandi izu linene lyarhenga omu ka-Nyamuzinda, aha ntebe, lyayisha, erhi: «Hoshi aho!» ¹⁸ Hanacibà orhumêmè, n'amazù, n'emilazo, n'omusisi munji munji gwagera omu igulu. Nanga, kurhenga abantu bali omu igulu, omusisi munene ntyo, mungan'aho, nta mango gushubig'ibà bundi. ¹⁹ Lulya lugo lunênênè lwaberekamwo mpande isharhu, n'ebishagala byacîdîrha oku idabo. Babiloni mukulu^a naye,

^x**16.4** oyo wa kasharhu: Malahika murhambo w'amîshi.

^y**16.7** lûsho: hala hantu bagûshira embâgwa z'enterekêro; kugûsha; lwo luhêrero.

^z**16.16** Rhuderhe HARMAGEDONI, bulya omu cihebraniya, mayahudi, ca mira, murhabaga herufi J.

^a**16.19** : Roma oyo balibayirika erya Babiloni mukulubulya Babiloni washabaga Aka-Nyamuzinda, ci ebi Roma wa Neroni na Domisiyano bajizire birhalusire obubî .

Nyamuzinda, erhi: «Ntakuyibagire!» Amuhereza akabêhè k'ividayi ly'omutula gw'obukunizi bwâge. ²⁰ Ebirhwa byoshi byakûla amagulu, n'entondo zahirigirha. ²¹ Olubula lunênênè, luzirho nka mabuye, lwamanuka emalunga, lwarhogera oku bantu. Abantu banacigwîra balogo-rhera Nyamuzinda erhi obwo buhanya bw'olubula burhuma, mpu obwo buhanya bwamaluga okulushire.

17

Babiloni ye nnina w'obubî

¹ Okubundi muguma muli balyâla Bamalahika nda bàli bafumbasire rhubêhè nda anaciyisha, anshambâza, ambwîra. erhi: «Nj'eno nkuyêreke oku batwa olw'olya mukazi^b ohusha bwenêne, ola otamîre oku burhambi bw'amîhi manji manji. ² Ye abâmi b'igulu b'ahushagakwo, n'abantu b'igulu ba-nywîre oku irivayi ly'okuhusha kwâge lyâbalalusa. ³ Anacimpêka omu irungu omu ciri nka cilôrho. Nabona omukazi atamîre oku ciryanyi cidukula-cidukula, erhi yeshi yeshi ayunjwîre mazîno ga bijâci, erhi anagwêrhe marhwe nda na mahembe ikumi. ⁴ Nyamukazi ali ayambîrhe eby'akaduku k'omukara n'emishangi midukula-dukula, erhi adwîrhe alangashana n'amasholo, n'enjuma z'olukwenyu, n'amagerha. Omu nfune zâge àli afumbasire akabêhè k'amasholo kayunjulirîne obubî bwâge haguma n'emiziro y'okuhusha kwâge. ⁵ N'amalanga gâge erhi gayandisirhwekwo izîno, -mahwe!- mpu: «Babiloni mukulu, nnina wa bannamuhushà n'ow'obubî bubà omu igulu». ⁶ Nanacibona oyo mukazi alaluka omuko^c gw'abatagatifu n'ogw'abahamîrizi ba Yezu. Nasômerwa bwenêne obwôla erhi mmubona. ⁷ Ci olya Malahika ambwîra, erhi: «Cirhumire warhangâla? Oleke nkubwîre omwanzi gw'oyo mukazi n'ogw'eco ciryanyi c'amarhwe nda na mahembe ikumi cimuhêrhe.

Amahugûlo

⁸ «Eco ciryanyi oshuba wabona, ho càli, cirhanacihabà; cinakolaga caling'iyinamuka, cirhenge omu nyenga, cinagend'ihêrêrekerà. N'abantu b'igulu amazîno gâbo garhali mayandike omu citabu c'obuzîne kurhenga okulemwa kw'igulu, basômerwa hano bashub'ibona ciryà ciryanyi càhali cirhanacihabà. ⁹ Ho amakengu n'obushinganyanya bukwânîne hano! Amarhwe nda zo ntondo^d nda nyamukazi adahîrekwo, bona bâmi nda; ¹⁰ barhanu b'ahirigisire, muguma ho aciri, n'owundi arhashubig'iyisha; n'amango ayisha, kukwânîne ashinge hisanzi hitya. ¹¹ Naco ciryà ciryanyi càhali ci cirhacihabà, ye mwâmi wa kali-munani, ci ali wa muli balya nda, n'ebwa Lufû ajîre. ¹² Na galya mahembe ikumi wabonaga, bali bami ikumi barhacihâbwa obwâmi; ci bâhâbwa obuhashe bw'okurhegeka nsà nguma nka bâmi haguma na ciryà ciryanyi. ¹³ Boshi haguma bagereza: mpu bahêzeze eco c'erubala obuhashe n'oburhegcsi bwâbo. ¹⁴ Bayish'ilwîsa Omwâna-buzi, ci Omwâna-buzi âbahima, bulya ye *Nyakasane wa banyakasane, ye Mwâmi w'abâmi*, n'abali boshi naye nabo bâhime, bo bahamagîrwe, bo bishogwa, bona bemêzi». ¹⁵ Ashub'imbwîra, erhi: «Amîshi wabonaga oyo namuhushà atamîrekwo, mashanja ago, mwandu gwa bantu ogwo, milala eyo n'endimi. ¹⁶ N'amahembe ikumi wabonaga na ciryà ciryanyi, bikolaga byashomba nyamukazi namuhushà, bimumungole, bimusige mushugunu, birye enyama zâge binamuyôkere oku ciko. ¹⁷ Bulya Nyamuzinda ahebire omu mirhima yabyo emihigo y'okujira

^b17.1 : Oyo mukazi ye Roma, bulyâla ago mango Roma àli ayunjulirîne bubî. Akâg'iyirha abakristu, okwo kwakengeza Babiloni washâbaga aka-Nyamuzinda k'aha Yeruzalemu na Roma ashâba aka-Nyamuzinda ka kabirhi.

^c17.6 alaluka omuko: Erhi abakristu balibuzibwa n'okuyîrhwa e Roma oku ngoma ya Mwâmi Nero n'oku ya Mwâmi Domisiyano.

^d17.9 : Entondo nda z'e Roma. Roma bwo burhegesi bwâlihahazize mâmi manji en'igulu.

obulonga bwâge n'okufundikira haguma mpu bihêze ciryanyirwa obwâmi bwâbyo kuhika ebinwa bya Nyamuzinda biyunjule. ¹⁸ N'oyo mukazi wabonaga, co ciryanyirwa cikulu ci-gwêrhe obuhasha bw'okurhegeka abâmi b'igulu».

18

Olwa Babiloni lwahwîre

¹ Aba nyuma ly'okwo, nabona owundi Malahika amanuka emalunga, erhi agwêrhe buhashe bunji; amoleka igulu n'obulangashane bw'irenge lyâge. ² Anacyakûza n'izû linene, erhi:

«Alundusire, alundusire Babiloni mukulu!
Ashubire lûsho lwa bashetani,
ishubûkiro lya ngasi muzimu lya ngasi muzimu mubî,
n'ishubûkiro lya ngasi kanyunyi kabî,
kalya karhankakwirirwa,
³ kulya kuba amashanja goshi ganywîre
oku irivayi ly'omutula gw'okuhusha kwâge,
n'abâmi b'igulu bamuhushirekwo,
na bulya obulimbi bwâge burhajira lugero
bwagazize abarhunzi b'igulu».

Bambali ba Nyamuzinda babè bacikêka

⁴ Nanacyumva erindi izû lyahubuka emalunga, erhi: «Rhengi muli ye, ngabo yâni, mwankanashangîra ebyâha byâge, mubone mwamarhogerwa n'ibala akâge; ⁵ bulyâla ebyâha byâge biri nsinga ehisire emalunga, n'obubî bwage Nyamuzinda abukengîre. ⁶ Mumujirire nk'oku ajiriraga abandi, mumu-shubize kabiri kangana ebijiro byâge! Akabêhè agushiragamwo mumubumbireko kabiri! ⁷ Kulyâla akazâg'icîkuza n'okucîlimbîsa, kwo munamulîsagye n'amagala munamuhè emishîbo! Akazâg'iderha omu murhima gwâge, erhi: «K'arhali nie mwâmi-kazi, ntali mukana, na nta mango nabone emishîbo!» ⁸ Okwôla kwo kwarhuma amabala gamurhogera omu lusiku luguma: ecâhirà n'emishîbo n'ecizombo; anabôyôke n'omuliro, bulya Nyakasane Nyamuzinda wamutwîraga olubanja erhali ngonyi».

Oku igulu lyalaka, amalunga gasheka

⁹ Bamulakira banamubandire endûlû obwo balya bâmi b'igulu bakâg'ihusha bo naye n'okulimbira baguma naye, hano babona omugî gw'engulumira y'omuliro edwîrhe yamubôyôla. ¹⁰ Oku bacyimanzire kuli erhi kuyôboha amababale gâge kurhuma, baderhe, mpu:

«Camahera! Camabera ciryanyirwa cinênênè!
Neci, wâni Babiloni, cishagala ciri-misi!
Kâli olwâwe omu nsà nguma lutwîrwe!»

¹¹ N'abarhunzi b'igulu bâmumulakira banamubandire endûlû, bulya oburhunzi bwâbo ntâye wacibagulirabwo: ¹² amârho gayunjwîre masholo n'ensaranga, amabuye g'engulo ndârhi n'amagerha, emyambalo y'ecitâni n'eshushire omuko, eya swâ n'ey'akaduku; oburhunzi bw'emirhi y'obukû n'obw'ebirugu bibinje omu mahembe n'omu mirhi y'engulo ndârhi, ebirugu by'emiringa n'eby'ecûma n'eby'amabuye galabuka; ¹³ oburhunzi bw'ecinamomo n'amomo^e,

^e18.13 : «Ecinamomo» na «amomo» zibà mburho basîmira akisûnunu kâzo kinja kinja.

obw'omugavu n'obukù n'enshangi, obw'idivayi n'amavurha, obw'enshâno, n'obw'enkafu n'ebibuzi, obw'ebiterusi n'engâlè, obw'abajà n'abantu... ¹⁴Weki amalehe omurhima gwâwe gwakazâg'icîfinja gacigendîrage, gakuyâka; bulya buhirhi bwoshi na bulya bulimbi orhakacifâ wabubwîne, bwâhirigisire!» ¹⁵Abarhunzi b'ebyôla, balya bamuyungukiragakwo, bâcîyegûla, bagend'icîyimangira kulî erhi kuyôboba amababale gâge kurhuma, bamulakire banamushîbûke, mpu:

¹⁶ «Camahera! Camabera ciryâ cishagala cinênênè!
Alà erhi càbâga ciyambîrhe emishangi y'ecitâni
n'eshushire omuko n'ey'akaduku!
Erhi càbâga camayambala amasholo,
n'enjuma z'amabuye g'engulo ndârhi, n'amagerha!
¹⁷ Kâlî obwo buhirhi bwoshi nsà nguma yone
bwasingonosiremwo!»

Ngasi mwêrekeza na ngasi murhunzi ogera omu nyanja, abashâna na balya boshi bakola omu nyanja, bâcîyegûla, bâgend'icîyimangira erhali hofi; ¹⁸n'erhi babona omugî gw'eyo ngulumira y'omuliro, bâkâyakûza n'okuderha, mpu: «Cindi cishagala cibî càli ak'ecishagala cinênênè wâni?»
¹⁹ Banaciyanka oluvù, bâcîheba oku irhwe^f, bâkâyakûza banali omu mulenge n'emishîbo, mpu:

«Camabera! Camabera ciryâ cishagala cinênênè!
Ngasi bajira amârho omu nyanja buhirhi bwâco bwabagazagya
na nsà nguma yone cibêremwo mushaka!»
²⁰ Simagi n'okwôla abîre, mwe malunga;
ninyu mwe bimâna, mwe ntumwa n'abalêbi, kwo na kwo;
kulya kuba ene Nyamuzinda amuyâza ammyêzize^g.

²¹ Okubundi Malahika muguma muzibuzibu alengeza ibuye liri nka lwanjika lunene, alijugucira omu nyanja, erhi: «Kwa bene oku Babiloni naye, mpu co cishagala cinênênè, ajugucirwa, arhakanacifâ abonesire bundi.» ²² Izu ly'abazihi b'ennanga n'ery'abimbiza, ery'abazihi b'orhurhera n'ery'abalenga b'okubûha omu mushekera, lirkacifâ lyayumvikînemwo bundi; nta mango wanacibonekemwo omulenga oyish'ikola bushanja bulebe, na nta lusiku wana-cifè wayumvikînemwo olwanjika; ²³ nta mango wacifè wamolekîrwe n'obulangashane bw'akamole; izu ly'omuhya-mulune n'ery'omuhya lirkacikuyumvikanamwo bundi, bulya abakulu b'en'igulu bo bàli barhunzi bâwe, n'obukurungu bwâwe bwârhebere amashanja goshi. ²⁴ Ye banashanzire alimwo omuko gw'abalêbi, n'ogw'abimâna, n'ogwa ngasi boshi bananigîrwe omu igulu.

19

Irengi Iya Nyamuzinda Iyayimbwa emulanga

¹ Aha nyuma ly'okwo, nayumva eliri nk'izù linene Iya bantu mwandu badwîrhe bayakûza emalunga, mpu:

«Aleluya!^h

^f **18.19** : Okucîheba oluvù oku irhwe ciri cimanyîso ca burhe n'obucîyunjuze.

^g **18.20** : Nyamuzinda acîhîlire abemezi bâge omu kuhana Babiloni.

^h **19.1** : Aleluya: omu ciyahudi: «hallelu-Yah» kuli kuderha: «Muhè Nyamuzinda irenge.»

Obucire n'irenge n'obuhashe binali bya Nnawirhu Nyamuzinda,
² bulya oku adesire erhi kwo binali, erhi kunashingânîne;
ye watwaga olubanja lw'olya mukazi w'ecishungu
washerêzagya igulu n'okuhusha kwâge,
anacîbuka omungo gw'omuko gwa bambali bâge».

³ Bashub'iyisha, mpu:

«Aleluya!
Omuġî gwâge gudwîrhe gwasôkera enyanya
kuhika ensiku n'amango!»

⁴ Balya Bagula oku banali makumi abiri na bani na zirya Nsimba ini bahwêra oku idaho,
baharâmya Nyamuzinda otamîre oku ntebe, mpu:

«Neci, Amen! Aleluya!»

⁵ Okubundi izu lyapamuka omu ntebe, lyayisha, mpu:

«Mukuze Nnawirhu Nyamuzinda,
mwe bambali mweshi,
ninyu mwe mumurhînya,
aharho n'abakulu».

⁶ Nashub'iyumva eliri nk'izû lya bantu mwandu n'eliri nka nshalalo ya mîshi manji, n'eliri nka
mukungulo gwa milazo, lyayisha, mpu:

«Aleluya!
Neci, ye yîmire Nyakasane,
Nnawirhu Nyamuzinda,
Nn'amahanga goshi.

⁷ Rhusîme, rhucîshinge, rhunamuhe irenge,
kulya kuba olusiku lw'obuhyaⁱ bw'Omwâna-buzi lwamayisha,
n'Omuhyâ wâge akola acîrheganyize;

⁸ bamuhîre mpu ayambale omwambalo
mwinjinja gw'ecitâni c'akêru,
n'ogwo mwambalo gw'ecitâni
byo birigi bijiro binja by'abashinganyanya.

⁹ Malahika anacimbwîra, erhi: «Yandika: Iragi lyabo abahamagîrwe mpu baj'irya oku buhya
bw'Omwâna-buzi!» Ashub'imbwîra, erhi: «Ebyo binwa biri bya Nyamuzinda, birhali bya
bunywesi». ¹⁰ Nanacîkwêba aha magulu gâge obwo, nti mmubarâmye; ci ambwîra, erhi:
«Omanyè wankajira ntyo! Nani ndi mushizi akawe n'aka bene winyu bagwêrhe obuhamîrizi bwa
Yezu. Oharâmye Nyamuzinda erhi ye. Bulya obuhamîrizi bwa Yezu buli mûka gwa bulêbi».

Yezu ye himîne.

¹¹ Okuhandi nalangîra amalunga gali mîgule, nabona n'eciterusi c'akêru, Owâli ocitamîrekwo ye

ⁱ**19.7** : Obuhya bw'Omwâna-buzi: bulya bwa Mwâmi Yezu bo n'Ekleziya yâge, ye muhya wâge.

«Mudarhebana», ye na «Mutabêsha», arhanalyâlyanya nk'atwa olubanja na nk'alwa entambala.¹² Amasù gâge ngulumira ya muliro, n'irhwe lyâge lirikwo mashungwe manjimanji, izîno lyâge liri liyandike, ci ntâye oliyishi aha nyuma lyâge yêne.¹³ Ali ayambîrhe ecirondo cijomire n'omuko, n'izîno lyâge ye Luderho lwa Nyamuzida.¹⁴ Emirhwe y'abalwî b'omu malunga erhi emukunjusîrekwo, n'erhi bashonyire oku biterusi byêru, banayambîrhe emyambalo myêru kwêru y'ecitâni.¹⁵ Akanwa kâge erhi kadwîrhe ka- nyonyokamwo engôrho ya môji abiri mpu ayirhimbe abapagani. Yene ye wabayabula n'ehirhi hy'ecûma, ye wanakanda omukenzi gw'erivayi ly'obukunizi bwa Nyamuzinda Nn'amahanga goshi.¹⁶ Ecirondo câge n'olurhungu lwage biyandisirwekwo er'izîno, mpu: «*Mwâmi w'abâmi na Nyakasane wa Banyakasane.*»

¹⁷ Okubundi nanacibona Malahika ayimanzire omu izûba; ayakûza n'izu linene, abwîra ebinyunyi byâli bidwîrhe byabalala omu nkuba-karhî, erhi:

«Muyishe, mulundumane oku idinie lya Nyamuzinda!

¹⁸ Mulye eminyafu y'abâmi n'ey'abarhambo,
n'ey'entwâli, ey'ebiterusi n'ey'abalwî babirikwo,
eminyafu ya boshi, eya bantagengwa
n'ey'abarho n'ey'abakulu!»

¹⁹ Obwo nanacibona cîrya cîryanyi boshi n'abâmi b'igulu haguma n'engabo zâbo, erhi balu-ndumîne mpu baj'ilwîsa olya wâli otamîre oku citerusi bo n'engabo yâge.²⁰ Lero cîrya cîryanyi cagwârhwâ, cagwârhirwa haguma na liryâla irumbi mpu mulêbi lyakazâg'icîjirira ebisômerîne. Ebyo bisômerîne byo akâg'irhebamwo ngasi balya boshi bâli bahebirwekwo ecimanyîso c'eco cîryanyi banagashâniza enshusho yaco. Bombi oku banali babirhi babakwêba omu cîna citwanyirwemwo omuliro gw'ecibiriti banacizîne.²¹ Abandi boshi banigwa n'engôrho y'olyâla otamîre oku citerusi, erya ngôrho yamunyonyôkaga ekanwa; n'ebinyunyi byoshi byayigurha eminyafu yâbo.

20

Obwâmi bwa myâka cihumbi

¹ Nanacibona Malahika amanuka emalunga, erhi afumbasire olwigulo lw'erya nyenga, n'obudagulè bunênênè omu nfune zâge.² Anacigwârha olya wankuba-joka, olya wanjoka wa mîra, yo erigi Ndyâlya, Shetani, amushwâka myâka cihumbi.³ Anacimurhogeza omu nyenga, ayihamika anayizirika anamuli, mpu lyo irhondo arhacifâga arhebire abantu, kuhika myâka cihumbi ecikônye. Enyuma ly'eyo myâka, kukwânîne alîkwe hisanzi hitya.⁴ Nabona n'entebe, n'abâli bazitamîrekwo bahâbwa obuhashe b'okutwa olubanja. Nabona n'emyûka ya balya batûbagwa amarhwe erhi buhamîrizi bwa Yezu n'akanwa ka Nyamuzinda birhuma, na ngasi boshi babulaga bwagashâniza olya w'eciryanyi n'enshusho yâge banabula bwahebwa ecimanyîso câge emalanga n'omu nfune. Banacishubiramwo omûka, bayîma haguma na Kristu myâka cihumbi.⁵ Abandi bâfîre bôhe barhashubiragamwo omûka n'eyo myâka cihumbi erhacigera. Kwo kufûka kurhanzi okwo.⁶ Owashangîra obwôla bufûke burhanzi erhi ali w'iragi erhi ali na mwimâna! Abôla olufù lwa kabiri^l lurha-nkabajira kurhi, ci bayish'ibâ badâhwa ba Nyamuzinda na ba Kristu, banayish'iyîma bo naye myâka cihumbi.

^j20.2 : Kwo kuderha myâka minji.

^k20.4 eci cihumbi: Kurhenga abâmi b'e Roma bahà Ekleziya omurhûla kuhika okuyûrha kw'igulu n'olubanja luzinda.

^l20.6 Olufù lwa kabiri: Omuliro gw'ensiku n'amango: Lola 20,14.

Shetani ahimwa lwoshi

⁷ Eyo myâka cihumbi hano ebà yamacîkônya, Shetani analikwa arhenge omu mpamikwa yâge, ⁸ agend'ishumika amashanja gabà oku marhwêrhwè ani g'igulu, Gogi na Magogi^m, aje abashubûza mpu baje oku bîrha. Kwo bali banji ak'omushenyi gw'omu nyanja. ⁹ Banacisôkera omu cihugo coshi, bagorha olugerêro lw'abimâna na cîrya cishagala cirhona bwenêneⁿ; ci omuliro gwamanuka emalunga, gwabasingônola. ¹⁰ Naye Shetani, erya Ndyâlya yakazâg'ibashumika, àjugucirwa omu cîna c'omuliro n'ecibiriti, ahangamwo olya w'eciryanyi bo na liryâla irumbi mpu mulêbi. Omwola mwo bayôrha balibukira bwacà bwayira omu myâka n'emyâka.

Olubanja luzinda

¹¹ Okubundi nanacibona entebe nnene nyêru-nyêru, n'owâli oyitamîrekwo. Amalunga bo n'igulu, erhi bamurhimbakwo amasù, bayâka, na ntaye wacimanyire aha bagerîre. ¹² Obwo nanacibona abâfire, abakulu n'abarho, erhi bayimanzire embere z'entebe. Ebitabu^o byâbungûlwa; babungûla n'ecindi citabu, co citabu c'obuzîne. Abâfire banacitwîrwa olubanja, ngasi muguma nka kulya ebijiro byâge binakwânîne, nk'oku ebitabu byànali bidesire. ¹³ Enyanja yalerha abafû bayirimwo, Walufû n'Okuzimu balîka abafû bâbo, na ngasi muguma atwîrwa olubanja nk'oku ebijiro byâge byànali bikwânîne, ¹⁴ Okuha-ndi Walufû n'Okuzimu bakwêbwa omu cîna c'omuliro. Eco cîna c'omuliro lwo lufû lwa kabiri olwo. ¹⁵ Na ngasi yeshi orhâli muyandike omu citabu c'obuzîne, bâmukweba omu Cîna n'omuliro.

21

¹ Okubundi nanacibona *amalunga mahyâhya n'igulu lihyâhya*, bulya amalunga marhanzi n'igulu lirhanzi byahirigisire, n'enyanja ntâyo ecihali. ² Nabona Ecishagala citagatifu, Yeruzalemu muhyâhya, camanuka emalunga, emwa Nyamuzinda, erhi ciyambîrhe nka muhya odwîrhe alinga iba. ³ Nayumva n'izu linene lyarhenga ebwa ntebe, lyaderha, erhi: «*Alagi ecirâlo ca Nyamuzinda bo n'abantu: akolaga ahanda haguma nabo, babè lubaga lwage, naye Nyamuzinda yêne abe haguma nabo*». ⁴ Ahôrholo ngasi mulenge gubali omu masù: olufû ntâlwo lwacihabè; emishîbo n'endûlù n'amababale birhakacihabà bundi; bulya okwali burhanzi kwahwîre».

⁵ Okuhandi olya wâli otamîre oku ntebe aderha, erhi: «Loli oku byoshi namabijira bihyâhya». Ashubirira, erhi: «Yandika oku ebi binwa birhali bya bunywesi, biri by'okuli». ⁶ Ashub'imbwîra, erhi: «Hoshi aho! Nie Alfa, nie na Omega, nie Murhondero, nie na Buzinda. Ogwerhwe n'enyôrha namuhà oku iriba ly'amîshi g'obuzîne, buzira ngulo. ⁷ Owâhime, omwanya gwage gw'ogu: namubêra Nyamuzinda, naye abé mugala wâni. ⁸ Nabo abwôba, ababula-buyemêre, abarhankakwîrwa, ebishumusi n'abahushi, abalozi n'abagashâniza ebiremwa, na ngasi babêshi boshi, ogwâbo mwanya omu cîna c'engulumira y'omuliro n'ey'ecibiriti guli: olwo lwo lufû lwa kabiri».

⁹ Okubundi Malahika muguma muli balyala nda bàli bagwêrhe rhulya rhubêhè nda rhuyunjwire mahanya nda ayisha, anganîza, ambwîra, erhi: «Yisha nkuyêreke Omuhya, omugoli w'Omwâna-buzi». ¹⁰ Anacingurumana, andengereza oku ntongo ndiri nnênênè, anyêreka Ecishagala citagatifu, Yeruzalemu, erhi camanuka emalunga, emwa Nyamuzinda, ¹¹ n'erhi ciyunjwîre irenge lya Nyamuzinda. Cali cidwîrhe calangashana nk'ibuye lya ngulo ndârhi,

^m**20.8** : Eze 7, 2; 38. 2.

ⁿ**20.9** : ecishagala cirhona bwenêne ye Yeruzalemu, lwo lwiganyo lw'Ekleziya.

^o**20.12** : Ebitabu biyandisirwemwo ebijiro by'abantu boshi.

^p**21.3** Endagâno mpyâhya y'ensiku n'amango: Yer 31, 31-34; cirâlo ca nyamuzinda haguma n'abantu Ez 37, 24-28; Yn 1, 14: «Luderho acijizîre muntu anabêra muli rhwe.»

ak'enjuma ya yaspidi, yo egeramwo amasù. ¹² Ecôgo c'eco cishagala ciri cinênênè na cirîrî; cigwêrhe mihango ikumi n'ibiri, n'eyo mihango erhi erimwo Bama-lahika ikumi na babiri; amazîno gâli gayandisirwe kuli eyo mihango, *galyâla mazîno ikumi n'abiri g'amûko ga bene-Israhelf*. ¹³ Ebushoshokero bw'izûba, mihango isharhu; emwênè, mihango isharhu; emukondwè, mihango isharhu; ebuzikiro, mihango isharhu. ¹⁴ Ecôgo c'olwo lugo cidêkerîre kuli mabuye ikumi n'abiri, na kuli ago mabuye kuli amazîno ikumi n'abiri g'entumwa ikumi n'ibiri z'Omwâna-buzi.

¹⁵ Owakâg'inganîza àli afumbasire olusheke lw'amasholo, mpu ageremwo ecishagala, n'emihango yaco n'ecôgo. ¹⁶ Eco cishagala enyunda zâco oku ziri ini ziyumânîne: obuli bwaco buyumânîne n'obugali bwaco. Anacigera eci-shagala na lulya lusheke: ashanga ciri ca stadi bihumbi ikumi na bibiri. Obuli bwâco n'obugali n'oburherema bwâco biyumânîne. ¹⁷ Agera n'ecôgo: ashanga gali makoro igana na makumi ani n'ani -Lugero lwa bantu olwo Malahika ageragamwo.- ¹⁸ Eco côgo cali ciyûbake n'amabuye ga yaspidi, n'olugo lwâli lwa masholo gone-gone, gashushire n'enshangabuye yageramwo amasu. ¹⁹ Amabuye ecôgo c'olwo lugo c'ali cidêkerirekwo gâli minjinja na ga ngulo ndârhi: ibuye lirhanzi lyâli lya yaspidi; elya kabiri lyâli lya zafiri; elya kasharhu lyâli lya kaledoni; elya kani lyâli lya sumarado; ²⁰ Elya karhanu lyâli lya sadonidi; elya kali-ndarhu lyâli lya sadiyo; elya kali-nda lyâli lya krizoliti; elya kali-munani lyâli lya berulo; elya kali-mwenda lyâli lya topazi; elya kali-ikumi lyâli lya krizoprazi; elya kali-ikumi na liguma lyâli lya byasinti; elya kali-ikumi na kabiri lyâli ly'ametusta. ²¹ Nazo enyumvi ikumi n'ibiri gâli magerha ikumi n'abiri, na ngasi lumvi lwâli lw'igerha lyagolyago. Engo y'eco cishagala yâli ya masholo gone-gone gakazâg'igeramwo amasu nka nshangabuye. ²² Ntabonaga muli aka-Nyamuzinda; bulya Nyakasane, Nyamuzinda Nn'amahanga goshi bo n'Omwâna-buzi, ko na ka-Nyamuzinda kamwo. ²³ Eco cishagala ntabulagirire bw'izûba nisi erhi bw'omwêzi byacimolekera, bulya irenge lya Nyamuzinda bwo bulangashane bwâco, n'Omwâna-buzi ko kamole kâco. ²⁴ Amashanja gayish'ilambagira omu bulangashane bwâco, n'abâmi b'igulu bayish'ilerhamwo obuhirhi bwâbo. ²⁵ *Enyumvi zâco zirhakayigalwa mûshi*, -bulyala nta budufu bwâbamwo. ²⁶ *Mwo bakaz'iyish'ihikiza obuhirhi n'obukuze bw'amashanja*. ²⁷ Murhakaja cihemusire, murhakalabarha muntu okola ebibî erhi oderha obu-nywesi, ci balya bayandisirwe omu citabu c'obuzîne c'Omwâna-buzi bonene.

22

¹ Okubundi anacinyêreka olwîshi lulimwo amîshi g'obuzîne, erhi lushôngwîre lunadwîrhe lwageramwo amasù nka nshangabuye; mwo lwakazâg'irhenga omu ntebe ya Nyamuzinda n'Omwâna-buzi. ² Omu kagarhî k'engo, *omu mabunda g'olwîshi gombi, muli emîrhi y'obuzîne eyanakwo amalehe kal'ikumi na kabiri, ngasi mwêzi na malehe. Ebyasi by'eyo mirhi biri bya kukaz'ibuka abapagani*. ³ Nta kucihêrera bundi. Entebe ya Nyamuzinda n'Omwâna-buzi yânagwîkwe muli eco cishagala, na bambali ba Nyamuzinda bakâmuharâmya; ⁴ banabone obusù bwâge, n'izîno lyâge libaje emalanga. ⁵ Obudufu ntâbwo bwacihabè, na nta bulagirire bâcibone bw'obulangashane bw'akamole nisi erhi bw'izûba, bulya Nyakasane Nyamuzinda ye wayish'ikabamolekera, banayish'iyîma omu myâka n'emyâka

⁶ Anacishub'imbwîra, erhi: «Ebi binwa birhali bya bunywesi, biri by'okuli; Nyakasane Nyamuzinda okaz'ibwîriza abalêbi ye warhumaga Malahika wâge mpu ayêreke abambali ebiri bofi h'okubà. ⁷ Neci, nie oyo nyishire, ndi bûhenà! Iragi lyâge owalanga ebinwa by'obulêbi biri muli eci citabu!» ⁸ Niene Yowane, nie nayumvagya nanabona okwo. Erhi mbà namayumva namanabona, nacikwêba aha magulu g'olya Malahika wanyêrekaga ebyo nti mmubarâmye. ⁹ Ci ambwîra, erhi; «Omanyè wankajira ntyo! Nani ndi mushizi akawe, n'aka bene winyu b'abalêbi,

n'aka balya boshi balanga ebinwa by'obulêbi buli muli eci citabu. Oharâmye Nyamuzinda erhi ye».

¹⁰ Ashub'imbwîra, erhi: «Omanyè wankahamika ebinwa by'obulêbi bw'eci citabu; bulya amango gakola gali bofi. ¹¹ Olyâlyanya ashub'ikâlyâlyanya, n'ohemusire ashub'ikâhemuka; oli mushinganyanya ashub'ikâshinganyanya, n'omwimâna ashub'ikâjira ebimâna. ¹² Neci, nioyo nyishire, ndi bûhenà! Ndwiîrhe oluhembo nahembamwo ngasi muguma nk' oku ebijiro byage binashingânîne. ¹³ Nie Alfa, nie na Omega; nie Murhanzi, nie na Muzinda; nie Murhondêro, nie na Buzinda^r. ¹⁴ Iragi lyabo abashuka emyambalo yâbo, lyo balya oku murhi gw'obuzîne, banagerere omu mihango, baje omu lugo. ¹⁵ Embuga orhubwa, abalozi, abahushi, ebishumûsi, abagashâniza ebiremwa, na ngasi basîma okubêsha!»

Ishwinjiro ly' ebinwa

¹⁶ Niene Yezu nie narhumaga Malahika wâni nti ammubwîre ebyo binwa biyêrekîre ezo Ekleziya. Niono ndi muzi ndi na bûko bwa Daudi; nie nyenyêzi y'esêzi yalangashana. ¹⁷ Mûka n'Omuhya^s badesire, mpu: «Yisha!» Oyumvîrhe naye aderhe, erhi: «Yisha!» N'oli nyôrha ayishe, n'olonzize ayanke amîshi g'obuzîne buzira kugagula. ¹⁸ Nani mbwîzirage ngasi yeshi oyumvîrhe ebinwa by'obulêbi buli muli eci citabu, nti owabiyûshûlakwo ebindi, Nyamuzinda anamuhâlûlirakwo amahanya gayandisirwe muli eci citabu. ¹⁹ N'owatwa oku binwa biri muli eci citabu c'obulêbi, Nyamuzinda anamutwa ogwâge mwanya gw'oku murhi gw'obuzîne n'ogw'omu Cishagala citagatifu biyandisirwe muli eci Citabu. ²⁰ Omuhamîrizi w'ebi binwa adesire, erhi: «Neci, nyishire, ndi bûhenà!» Neci mâshi! Oyishe, Yagirwa Yezu! ²¹ Enshôkano ya Nyakasane Yezu ebè ninyu mweshi! Amen!

^r**22.13** : Omuntu, ciru byankaba kurhi, arhankahanza Nyamuzinda okuyunjuza emihigo yage.

^s**22.17** : Ekleziya ye Muhya wa Kristu.